

Evropska
komisija

Zbirka vodnikov

Kako podpirati politiko MSP
iz strukturnih skladov?

Izvajanje
Akta za mala
podjetja na
regionalni ravni

Zbirka vodnikov

Kako podpirati politiko MSP
iz strukturnih skladov?

Izvajanje Akta za mala podjetja na regionalni ravni

Vodnik za oblikovalce politik, deležnike in organe upravljanja, zlasti na regionalni ravni, ki želijo izvajati ukrepe in priporočila iz Akta za mala podjetja na svoji ravni.

Vodnik je izdala Evropska komisija, pripravil in napisal pa Pertti Hermannek iz podjetja PH Projectmanagement & Consulting, Potsdam, Nemčija, e-naslov: pertti.hermannek@ph-projectconsult.eu, ob podpori Ann-Kathrin Bohmüller. Avtor se zahvaljuje za podporo tudi Ralphu Diestelhorstu (prej Odbor regij) in Marcu Kiwittu s tajništva EPR Odbora regij.

Čeprav je bil vodnik pripravljen po navodilih pristojnih referatov Generalnega direktorata za podjetništvo in industrijo Evropske komisije, v njem izražena mnenja niso nujno tudi mnenja Evropske komisije.

Za dodatne informacije se obrnite na:

Evropska komisija

Generalni direktorat za podjetništvo in industrijo

Enota D.4: Razvoj politike za MSP in izvajanje Akta za mala podjetja

E-naslov: Entr-sba@ec.europa.eu

URL: <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment>

Vodnik, ki je bil leta 2014 napisan v nemščini, je bil preveden v več evropskih jezikov. Posamezne jezikovne različice so na voljo na tej povezavi:

<http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/regional-sme-policies>.

Ta vodnik je bil pripravljen za zagotavljanje informacij in predlogov o tem, kako bi lahko strukturni skladi EU pripomogli k izvajanju Akta za mala podjetja na ravni regij Evrope. Posamezne zahteve za uporabo strukturnih skladov EU je vedno treba presojati v skladu z vsakokratnimi veljavnimi pravili v državi, kjer se odda vloga.

Vodnik je del zbirke vodnikov, v kateri so bili doslej objavljeni:

Št. 1 Razvoj podjetniške naravnosti in dejavnosti v EU

Št. 2 Uporaba standardov za podporo rasti, konkurenčnosti in inovativnosti

Št. 3 Lažji prenos podjetij

Št. 4 Pametni vodnik po inovacijah na področju storitev

Št. 5 Izvajanje Akta za mala podjetja na regionalni ravni

Št. 6 Uporaba strukturnih skladov za mala in srednje velika podjetja in podjetniško politiko

Št. 7 Podpora internacionalizaciji malih in srednje velikih podjetij

Št. 8 Javna naročila kot gonilna sila za inovacije pri MSP in javnih storitvah

Več izvodov lahko naročite na spletnem naslovu:

http://bookshop.europa.eu/sl/kako-uporabljati-strukturne-sklade-za-politiko-msp-in-podjetni-tva-pbNBBN13001/issues/?PublicationKey=NBBN13001&EditionKey=NBBN13001ENC_PDF&CatalogCategoryID=cKYKABsttvUAAAEjrpAY4e5L

ali po elektronski pošti na naslovu: Entr-sba@ec.europa.eu

ISBN 978-92-79-38080-8

ISSN 1977-6780

DOI 10.2769/16751

©: Evropska unija, 2014

Printed in Belgium

Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira, razen kadar je drugače določeno.

Za uporabo oziroma reprodukcijo avtorsko zaščitene gradiv, za katera je navedeno, da so avtorsko zaščitena, je treba pridobiti dovoljenje imetnikov avtorskih pravic.

Predgovor

Mala in srednje velika podjetja, ki jih je v Evropi 23 milijonov, so glavni stebri evropskega gospodarstva. Ta podjetja so običajno zelo tesno povezana z regijami, v katerih opravljajo dejavnost. Zato imajo regije neposredne koristi od gospodarsko močnih MSP, kar se kaže v porastu zaposlovanja in socialnega vključevanja ter večji gospodarski moči.

Akt za mala podjetja za Evropo določa vrsto načel za oblikovanje okolja, v katerem bodo podjetniki in MSP lahko uspevali. Za to je potrebno sodelovanje vseh ravni upravljanja: podjetništvo lahko učinkovito spodbujamo samo, če se načela Akta za mala podjetja (SBA) izvajajo ne samo na nacionalni, ampak tudi na regionalni in lokalni ravni.

Namen tega vodnika je regijam v Evropi ponuditi predloge, kako lahko spodbudijo izvajanje Akta za mala podjetja na regionalni ravni. Vodnik ne vsebuje patentiranega recepta ali predloge za to, kaj bi morale prispevati regije. Naloga vsake regije je, da na podlagi poštene analize lokalnega položaja sama določi prednostna področja in razvije ukrepe. Vsi ukrepi Akta za mala podjetja niso izvedljivi v vseh regijah. Številne težave je treba rešiti na nacionalni ravni. Akt za mala podjetja pa ponuja regijam številne zamisli, kako pristopiti k prilagajanju njihove regionalne gospodarske politike potrebam MSP.

V vodniku so predstavljeni primeri šestih regij, ki pri oblikovanju gospodarske politike veliko pozornost namenjajo malim in srednje velikim podjetjem ter s številnimi ukrepi izvajajo načela Akta za mala podjetja. Od teh so tri regije zmagovalke natečaja Evropska podjetniška regija, ki ga je objavil Odbor regij, da bi prispeval k izvajanju Akta za mala podjetja na regionalni ravni.

Vemo, da so tudi številne druge regije razvile posebno politiko na področju MSP po načelu „najprej pomisli na male“ in da podpirajo „svoja“ podjetja. Zato bi radi poglobili izmenjavo z regionalnimi organi, da bi se seznanili še z drugimi primeri dobre prakse pri izvajanju Akta za mala podjetja v regijah in jih predstavili vsem regijam.

Ta vodnik je namenjen vsem nosilcem političnih odločitev in akterjem v regijah v upanju, da jih bo spodbudil k sprejetju konkretnih ukrepov in tako ponesel Akt za mala podjetja v regije.

Antonio TAJANI
podpredsednik
Evropske komisije,
evropski komisar za industrijo
in podjetništvo

Johannes HAHN
komisar
za regionalno politiko

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
predsednik
Odbora regij

Kazalo

1. Uvod.....	9
1.1 Kaj je Akt za mala podjetja?	9
1.2 Zakaj je smiselno imeti regionalno politiko na področju MSP?.....	10
1.3 Kako lahko vodnik pripomore k izvajanju Akta za mala podjetja (SBA) na regionalni ravni?	11
2. Akt za mala podjetja (SBA) na regionalni ravni	13
2.1 Kako se lahko Akt za mala podjetja (SBA) izvaja na regionalni ravni?	13
2.2 Kateri ukrepi Akta za mala podjetja (SBA) so izvedljivi na regionalni ravni?.....	13
2.3 Regionalni odposlanec za MSP.....	16
2.4 Kako lahko regije vzpostavijo sistem upravljanja?	18
2.4.1 Opredelitev javnega interesa in ciljev regionalnega upravljanja (Kaj želi doseči regija?)	19
2.4.2 Določitev partnerjev (Kaj mora storiti regija in s kom lahko to doseže?)	19
2.4.3 Razvoj poslanstva (Kakšen mora biti pristop regije?)	19
2.4.4 Vzpostavitev organizacije mreže (Kaj mora vložiti regija?).....	20
2.4.5 Upravljanje mreže.....	20
2.4.6 Spremljanje izvajanja (Kaj deluje in kaj ne?)	20
2.4.7 Naloge regionalnega odposlanca za MSP v procesu regionalnega upravljanja	20
2.5 Evropski investicijski in strukturni skladi za izvajanje SBA	21
3. Primeri regij z veljavnimi programi za izvajanje Akta za mala podjetja.....	25
3.1 Valonija	25
3.2 Katalonija.....	27
3.3 Lombardija.....	30
3.4 Baden-Württemberg.....	32
3.5 Južna Danska	36
3.6 Helsinki.....	39
4. Konkretni primeri projektov iz evropskih regij.....	43
4.1 Spletni izračun upravne obremenitve Estonija Talin Ministrstvo za komunikacije	43
4.2 Sistem zgodnjega opozarjanja Danska Arhus Danski center za razvoj podjetništva.....	43
4.3 Postati podjetnik z enim samim klikom Italija Sardinija Oddelek za industrijo.....	44
4.4 Pripravljen na prevzem obrti Nemčija Brandenburg Niederlausitzer Kreishandwerkerschaft.....	44
4.5 Edinstveni ekosistem za podjetnike Irska Okrožje Kerry Javno-zasebno partnerstvo.....	44
4.6 Postani mednarodni Avstrija Dunaj Avstrijska gospodarska zbornica	45
4.7 Platforma za podjetnike Portugalska Lizbona Portugalska industrijska in gospodarska zbornica	45

4.8	Implantis Rhône-Alpes Lyon Enterprise Rhône-Alpes International (ERA)	45
5.	Evropski natečaji za regionalne pobude za izvajanje SBA	47
5.1	Evropska podjetniška regija	47
5.2	Evropska nagrada za spodbujanje podjetništva.....	48
6.	Dodatki, reference in povezave	49
6.1	Deset načel SBA.....	49
6.2	Pregled ukrepov SBA in možnosti izvajanja ukrepov v regijah.....	50
6.3	Nacionalni odposlanci MSP.....	59
6.4	Povezave do strani EU in regionalnih strani.....	62

1

Uvod

1.1 Kaj je Akt za mala podjetja?

Mala in srednje velika podjetja so temelj evropskega gospodarstva. Vendar se ta podjetja pogosto srečujejo z velikimi birokratskimi ovirami. Komisija je zato v „Aktu za mala podjetja za Evropo“, ki je bil sprejet junija 2008, prvič izrazila politično voljo za priznanje te osrednje vloge MSP ter njeno usklajeno opredelitev v EU in njenih državah članicah.

Njegov namen je izboljšati temeljni odnos do podjetništva v naši družbi in zasidrati načelo „najprej pomisli na male“ v evropski politiki in javni upravi. V skladu z Aktom si je treba prizadevati za to, da bo načelo „najprej pomisli na male“ vodilo nosilcev odločitev pri sprejemanju vseh političnih in upravnih odločitev v EU in državah članicah.

Akt za mala podjetja naj bi podjetjem pomagal tudi k večji in hitrejši rasti. Njegov namen je doseči boljšo in bolj ciljno usmerjeno podporo evropskim MSP, da bodo lahko v celoti izkoristila svoj potencial za dolgoročno trajnostno rast in ustvarjanje novih delovnih mest.

Ciljna skupina Akta za mala podjetja za Evropo so vsa podjetja, ki so ekonomsko neodvisna, imajo manj kot 250 zaposlenih in je njihov letni promet manjši od 50 milijonov evrov in/ali njihova bilančna vsota manjša od 43 milijonov evrov. Teh približno 23 milijonov MSP je za evropsko gospodarstvo izjemno pomembnih: pomenijo 99,8 odstotka vseh podjetij v EU in 67,1 odstotka vseh delovnih mest v zasebnem sektorju.

Akt za mala podjetja vključuje številne ukrepe, s katerimi želi EU okrepiti mala in srednje velika podjetja – od finančnih olajšav in boljšega dostopa do postopkov javnih naročil pa vse do spodbujanja samozaposlovanja žensk.

Evropska komisija je sprejela ukrepe in državam članicam tudi predstavila predloge za izvajanje desetih načel Akta za mala podjetja.

Leta 2011 je v sporočilu pripravila pregled napredka pri izvajanju Akta za mala podjetja v prvih dveh letih. Poleg tega je predlagala nove ukrepe za reševanje gospodarske krize in nove pristope za izboljšanje sprejemljivosti in izvajanja. Navedla je tudi, da je potrebna večja povezanost ukrepov s strategijo Evropa 2020.

Na splošno je v obdobju do leta 2011 opazen napredek na ravni EU in tudi držav članic. Tako se je s prenosom več direktiv v nacionalno pravo izboljšalo podjetniško okolje. MSP zaradi okvirnega programa za konkurenčnost in inovativnost (CIP) lažje dostopajo do finančnih sredstev. Tudi njihovo dostopanje do trga je preprostejše.

Komisija bo zbrala podatke o ukrepih, ki so jih uvedle države članice, in o izvajanju Akta za mala podjetja vsako leto poročala Svetu.

V nadaljevanju te publikacije so opisane možnosti, ki jih imajo regije v Evropi, da se postavijo ob bok nacionalnim organom in dejavno vključijo v izvajanje Akta za mala podjetja. S primeri dobre prakse iz nekaterih regij bi radi ponazorili, katere so te možnosti in kako lahko ukrepajo regionalni organi.

1.2 Zakaj je smiselno imeti regionalno politiko na področju MSP?

Približno 23 milijonov MSP v EU pomeni 99,8 % vseh podjetij. Devet od desetih MSP je pravzaprav mikro podjetij, ki imajo manj kot 10 zaposlenih. Glavni stebri evropskega gospodarstva so tako podjetja, ki imajo v povprečju dva zaposlena.

MSP so glavno gonilo gospodarske rasti, inovacij, zaposlovanja in socialnega vključevanja v regijah. Regije pa imajo koristi od dinamičnega sektorja MSP, med drugim zaradi večje gospodarske dinamike, večjega števila delovnih mest in pozitivnega okolja, ki z zgledi spodbuja podjetništvo. MSP so zaradi svoje povezanosti z njimi zelo zvesta regijam in se v njih udeležujejo na številnih družbenih področjih.

Opredelitev MSP

„MSP“ je kratica, ki v skladu z opredelitvijo v zakonodaji EU (priporočilo Komisije 2003/361) pomeni „mala in srednje velika podjetja“.

Glavni merili za odločanje, ali podjetje lahko pridobi status malega ali srednje velikega podjetja, sta:

1. **število zaposlenih in**
2. **letni promet ali bilančna vsota.**

Navedene mejne vrednosti veljajo samo za samostojne družbe. Za podjetja, ki so del večje skupine, se pri kategorizaciji po potrebi upoštevajo tudi podatki o številu zaposlenih, letnem prometu in bilančni vsoti skupine.

Kategorija podjetja	Število zaposlenih	Letni promet	Bilančna vsota
Srednje veliko	< 250	≤ 50 milijonov EUR	≤ 43 milijonov EUR
Malo	< 50	≤ 10 milijonov EUR	≤ 10 milijonov EUR
Mirko	< 10	≤ 2 milijona EUR	≤ 2 milijona EUR

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/sme-definition/index_de.htm

Zato je smiselno, da regije posebno pozornost namenijo razvoju regionalnih srednje velikih ter malih in mikro podjetij ter prilagodijo svojo politiko na področju MSP in gospodarsko politiko posebnim prednostim, regionalnim danostim ter gospodarskim, tehnološkim in demografskim spremembam.

V zadnjih letih se je pokazalo, da na razvoj regije bolj kot prihod velikih industrijskih podjetij vpliva razvoj njenega notranjega potenciala. Vedno pomembnejša sta skrb za obstoječa podjetja v regiji, njihov razvoj in spodbujanje samozaposlovanja ter vedno bolj tudi nasledstva v podjetjih, zato mora biti poudarek

regionalnih dejavnosti v prihodnosti na teh dejavnikih. Spodbujanje inovacij, novih postopkov, izdelkov in storitev, ki so plod dela podjetij ali podjetnikov iz regije, v obliki dinamičnega trajnostnega razvoja in večje blaginje prinaša koristi celotni regiji in njenim prebivalcem.

S tem nenehnim procesom inovacij pa se morajo odločneje soočiti tudi MSP. V zadnjih letih so se okvirni pogoji za MSP spremenili: proizvodni cikli so se skrajšali, časovni pritisk pri uvajanju novih izdelkov na trg se je povečal, pritisk glede stroškov se je povečal, potrebno je stalno izobraževanje zaposlenih, primanjkuje pa tudi ustreznih strokovnjakov.

Zato se mora sodobna regionalna gospodarska politika in politika na področju MSP spopasti z novimi izzivi. Medtem ko so bile ključne naloge regionalne politike v preteklosti zagotavljanje primerne infrastrukture (prometne povezave, obrtne cone), podpore za naložbe za podjetja in trženje na kraju samem, pa so danes vse bolj v ospredju te naloge:

- ustvarjanje regionalnega okolja, v katerem vladajo pozitivni pogoji za podjetja, z doseganjem sinergij in dodane vrednosti v okviru sodelovanja in regionalnega upravljanja, ki jih posamezni akterji ne morejo doseči sami,
- postavitev infrastrukture po meri s podjetniškimi in tehnološkimi inkubatorji,
- razvoj instrumentov pomoči, usmerjenih k inovacijam, za raziskave, raziskave in razvoj v podjetjih, prenos znanja in tehnologije ter znanstvene parke,
- spodbujanje mreženja in grozdenja,
- podpora ustanavljanju podjetij s ciljno naravnanimi instrumenti za obdobje ustanovitve in obdobje rasti ter posamezne panoge,
- podpora vseživljenjskemu učenju in izobraževanju v MSP,
- razvoj sistemske naravnosti in spretnosti v regionalni inovacijski politiki (spodbujanje sodelovanja akterjev s področij podjetništva, politike in znanosti ter drugih akterjev, kot so organi za prenos, mreže in grozdi).

V Aktu za mala podjetja Komisija z načeli in ukrepi daje predloge v zvezi z vsemi navedenimi točkami in spodbuja regije, naj jih upoštevajo v okviru svojih možnosti.

1.3 Kako lahko vodnik pripomore k izvajanju Akta za mala podjetja (SBA) na regionalni ravni?

Lizbonska pogodba opredeljuje teritorialno kohezijo kot pomemben cilj EU in krepi tudi vlogo regij v Uniji. Regije imajo odločilno vlogo pri uresničevanju ciljev strategije Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast ter s tem pri premagovanju krize. Regionalne strategije za pametno specializacijo in inovacije, izvajanje strukturnih skladov v regijah, sprejemanje in izvajanje uredb in zakonov ter komunikacija med upravnimi organi in podjetji vplivajo na rast in razvoj MSP. Široka in stabilna podlaga za MSP pa je izjemnega pomena za zdravo gospodarstvo in s tem tudi trajno blaginjo vsake regije.

Zato imajo regije pomembno vlogo pri prenašanju načel SBA v izvajanje, ki podpira podjetja. Na regionalni ravni je mogoče doseči marsikaj, kar na nacionalni ravni ni ali je veliko težje izvedljivo.

Zato je namen vodnika odgovornim osebam v evropskih regijah ponuditi povsem konkretne predloge in nasvete za izvajanje Akta za mala podjetja ter s tem za gospodarsko in regionalno politiko, usmerjeno k MSP, ki se primerno odziva na izzive in priložnosti ter prispeva k medsebojni povezanosti evropskih regij.

V nadaljevanju bo na podlagi analize načel, opisanih v Aktu za mala podjetja, prikazano, kateri ukrepi so izvedljivi tudi na regionalni ravni.

Poglavje 2.1 in Priloga 6.2 vsebujeta oceno, katere ukrepe morajo pod določenimi institucionalnimi okvirnimi pogoji (centralizirana in decentralizirana državna ureditev) izvesti regije.

S primeri iz več evropskih regij je prikazano, kako regionalne uprave lahko spodbujajo zamisel SBA, katera so prednostna načela v regijah in katera načela lahko same izvajajo.

Namen vodnika je tako tudi spodbuditi izmenjavo med regijami o primerih dobre prakse in spodbuditi regionalne politike. Regije so pozvane, da v podporo izvajanju na regionalni ravni vzpostavijo stik z nacionalnimi odposlanci za MSP. Tudi nacionalni odposlanci za MSP lahko z uporabo vodnika poskrbijo, da bo Akt za mala podjetja prenesen na regionalno raven.

Ne nazadnje je cilj vodnika izboljšati neposredno komunikacijo med Evropsko komisijo in regijami v zvezi s SBA. V njem so predstavljeni primeri dobre prakse, ki, prilagojeni konkretnim

okolščinam, krepijo pogoje za ustanavljanje in rast MSP v regijah. Komisija z evropskimi investicijskimi in strukturnimi skladi regijam zagotavlja potrebne instrumente za izvajanje SBA.

Hkrati si želi Komisija prek odposlanca EU za MSP pridobiti povratne informacije regij o njihovih prizadevanjih za izvedbo, uspeh in še zlasti ovirah, da bi lahko z njimi razpravljala o najboljših načinih, ki vodijo k sprejetju enotne evropske politike na področju MSP, in izvajanju SBA.¹

¹ E-naslov: entr-sba@ec.europa.eu.

2

Akt za mala podjetja (SBA) na regionalni ravni

2.1 Kako se lahko Akt za mala podjetja (SBA) izvaja na regionalni ravni?

Regije imajo ključno vlogo pri izvajanju Akta za mala podjetja (SBA), saj vseh načel in ukrepov ne morejo izvajati izključno države članice na nacionalni ravni.

Regionalni organi so pogosto bližje podjetjem in imajo boljše informacije o strukturi regionalnega gospodarstva, potrebah MSP in podpori, ki jo potrebujejo.

Regije se lahko odvisno od institucionalne in pravne ureditve posameznih držav članic vključijo denimo v izobraževanje in usposabljanje, podjetniške pobude, svetovanje malim podjetjem in njihovo finančno podporo ter skrb za upravo, ki je prijazna MSP.

Nekatere evropske regije so se na lastno pobudo zavezale k podpori in izvajanju Akta za mala podjetja na regionalni ravni. Take pobude so pomembne za hitro in učinkovito izvajanje načel in ukrepov SBA.

Regije imajo različne možnosti za izvajanje SBA. Ukrepi, opisani v okviru desetih načel SBA, ponujajo širok nabor možnosti za strukturirano izvajanje posameznih točk v pristojnosti regij.

2.2 Kateri ukrepi Akta za mala podjetja (SBA) so izvedljivi na regionalni ravni?

Evropska komisija je v sporočilih o Aktu za mala podjetja iz let 2008 in 2011 razdelila ukrepe na ukrepe, ki jih izvaja Komisija, in ukrepe, ki jih morajo izvajati države članice.

V vodniku so podrobno obravnavani samo ukrepi, ki naj bi jih izvajale države članice. V njem se preverja, kateri ukrepi so izvedljivi v regijah, kje regije lahko podpirajo nacionalna prizadevanja in kje je pri izvajanju potrebna pomoč nacionalnih vlad.

Regije lahko ne glede na to, ali gre za centralistično ali decentralistično državno ureditev, delujejo na področjih, ki jih ne ureja nacionalna zakonodaja in na katerih imajo same pravne možnosti za udejstvovanje.

Regije se lahko udelejujejo zlasti tako, da ustvarjajo okolje, prijazno podjetnikom, ter upoštevajo načelo „najprej pomisli na male“ v vseh zakonskih predpisih in upravno-tehničnih odločitvah.

Med najpomembnejšimi cilji SBA je **ustvariti podjetniško naravnano okolje**, v katerem bodo podjetniki in družinska podjetja lahko uspevali, ter pri mladih zbuditi zanimanje za samozaposlitev. Za številne regije je ta cilj izhodišče njihovih dejavnosti, spodbujanje podjetništva pa je v središču njihove strategije. V vodniku so opisani primeri dobre prakse projektov iz Katalonije, okrožja Kerry na Irskem in s Portugalske.

Pomembno podlago za vse dejavnosti tvori ta vzpostavitev enakovrednih komunikacijskih struktur in redna izmenjava med upravnimi organi in podjetji oziroma njihovimi predstavniki. Doseči jo je mogoče z instrumenti, kot so parlament za MSP v Valoniji, svet za MSP v zvezni deželi Baden-Württemberg ali platforma za razpravo Trgovinska zbornica 2.0 iz Lombardije.

To pa lahko za regije pomeni tudi, da morajo na kraju samem podpirati delujoče mreže in vzpostavljene strukture. Prav zaradi teh struktur so pravne in upravne določbe pogosto odveč, MSP pa zaradi teh struktur nimajo stroškov.

Partnerji lahko na regionalni ravni, pa tudi skupaj z nacionalnimi organi, razvijejo strategije za mentorstvo in podporo, ki bodo ženske ter priseljenke in priseljence spodbudile k množičnejšemu ustanavljanju podjetij.

Vedno pomembnejša postaja podpora prenosom poslovanja in nasledstev. V vodniku so predstavljeni primeri podpore pri iskanju naslednikov iz zveznih dežel Brandenburg (glej 4.4) in Baden-Württemberg (moderatorji za nasledstvo).

V zvezi z načelom, skladno s katerim je treba zagotoviti, da bodo poštene podjetniki v stečaju dobili **ново priložnost**, lahko regije storijo manj. Zakonski predpisi o trajanju pravnih postopkov se praviloma sprejemajo na nacionalni ravni.

Regije, ki same sprejemajo odločitve o podpori, lahko zagotovijo, da bodo podjetniki, ki začnejo znova, obravnavani enako kot novi podjetniki.

Informacijske kampanje, ki naj bi spodbujale pozitivno naravnano družbo do ponovnega zagona podjetnikov, bodo lahko v celoti učinkovite predvsem na nacionalni ravni. Regije pa lahko s svojimi ukrepi sodelujejo pri takih kampanjah ali sprožijo manjše regionalne kampanje.

Regije lahko podpirajo podjetja tudi tako, da jim pravočasno pomagajo, če se znajdejo v težavah, in s tem poskrbijo, da podjetniki sploh ne potrebujejo nove priložnosti. Tak primer je projekt zgodnjega opozarjanja z Danske (glej 4.2).

Regije lahko pri izvajanju načela „**najprej pomisli na male**“ ukrepajo zlasti v zvezi z zmanjšanjem upravnih obremenitev za MSP. Taki primeri so tehnični pregled stroškov birokracije iz zvezne dežele Baden-Württemberg, spletna aplikacija za izračun upravne obremenitve iz Estonije (glej 4.1) in platforma Postati podjetnik z enim samim klikom iz Sardinije (glej 4.3).

Komisija s predlogom, da **morajo države članice poskrbeti, da se bodo javne uprave odzivale na potrebe MSP**, k ukrepanju poziva nacionalne in regionalne organe. Regije lahko prispevajo k izvajanju tega načela, kot to denimo počne Lombardija s pobudo Lombardia Lab.

Številne regije so že odprle enotno kontaktno točko, ki storitvenim podjetjem pomaga vlagati vloge pri organih in pridobivati dovoljenja. Regije lahko imenujejo tudi kontaktne točke, ki jim lahko MSP sporočajo predpise, ki nesorazmerno ali po nepotrebnem ovirajo dejavnosti MSP. Taka primera sta alarm za MSP in tehnični pregled stroškov birokracije iz zvezne dežele Baden-Württemberg.

Regionalni in lokalni organi oddajo veliko javnih naročil. Zato imajo različne neposredne možnosti, da **razpise** pod pragom prilagodijo potrebam MSP in **takšnim podjetjem olajšajo sodelovanje v postopkih javnega naročanja**. V skladu z Aktom za mala podjetja (SBA) bi na

primer bilo, če bi regionalni naročniki v okviru možnosti, ki jih dopušča nacionalna zakonodaja, razdelili naročila v sklope, da bi lahko ponudbo oddala tudi mala podjetja.

Druga možnost za sodelovanje malih podjetij z velikimi naročniki so predstavitve storitev, ki jih ponujajo regionalna MSP, pri velikih podjetjih iz gospodarstva, za katera ne velja zakonodaja o javnih naročilih, da se ta podjetja seznanijo s storitvami MSP. Primer partnerstva med velikimi in malimi podjetji prihaja z Južne Danske.

Znižanje praga za sodelovanje MSP na razpisih se lahko doseže, če se omogoči sodelovanje na razpisih brez plačila takse ali naročnine. Primera elektronskih portalov, na katerih se lahko registrirajo vsa zainteresirana podjetja in prek njih spremljajo javne razpise, sta tržnica javnih naročil v zvezni deželi Brandenburg in platforma javnih naročil v zvezni deželi Severno Porenje-Vestfalija.

Ena največjih ovir za rast MSP je težak **dostop do financiranja**. Pri tem niso pomembna samo sredstva iz evropske kohezijske politike, ampak tudi zagotovitev tveganega kapitala, kreditov in produktov financiranja, ki so podobni lastniškemu kapitalu.

Regije, ki same oblikujejo programe strukturnih skladov, imajo različne možnosti, da programe usmerijo predvsem v podporo MSP. Poleg subvencij za naložbe v proizvodnjo ali energetske učinkovitost in učinkovitost virov, internacionalizacijo in izobraževanje naj bi bilo v obdobju financiranja 2014–2020 na voljo tudi več finančnih instrumentov.

Programi EIB in EIS so dodatna možnost za regije, da razvijejo in zagotovijo finančne instrumente za MSP.

Regijam so tudi pri enem najpomembnejših načel SBA, **internationalizaciji** MSP, na voljo pomembni instrumenti za podporo podjetjem.

Poleg mreže Enterprise Europe Network, ki MSP pomaga pri dostopu do informacij in tujih podjetij, sta pomembna strukturna sklada ESRR in ESS. Regije, ki oblikujejo programe na lastno odgovornost, imajo tako kot pri izvajanju načela dostop do financiranja številne možnosti za

razvoj programov in projektov, s katerimi lahko uresničijo te cilje.

Primeri ukrepov za internacionalizacijo so Go-International iz Avstrije (glej 4.6), Implantis iz Rhône-Alpes (glej 4.8) in program za začetek izvažanja iz Katalonije.

Dodatne informacije o tem, kako lahko regije podpirajo internacionalizacijo, so v vodniku št. 7, ki je izšel v tej seriji (Podpora internacionalizaciji MSP).

Mala podjetja pogosto ne vedo, kako lahko z naložbami v **ekološko učinkovite postopke** dosežejo konkurenčne prednosti. Z informacijskimi kampanjami, ki naj potekajo tudi na regionalni ravni, in svetovanjem se lahko MSP omogoči, da izkoristijo te poslovne priložnosti. Regije lahko izkoristijo podporo strukturnih skladov tudi s posebnimi programi za energetske učinkovitost in učinkovitost virov ali shemami olajšav za posebej okolju prijazne naložbe ter okolju prijazne izdelke in procese.

Druga tematska področja SBA, na katerih lahko regije prav tako podpirajo MSP, so **izobraževanje, krepitev inovacijskega potenciala in poenostavljanje dostopa do znanja**.

Primer izobraževanja MSP je coaching v podjetjih, ki poteka na Južnem Danskem.

Regije se s številnimi projekti že osredotočajo na potencial MSP za inovacije. K temu prispevajo regionalne strategije za pametno specializacijo, regionalna politika grozdenja in podporni ukrepi, kot so dobropisi za inovacije ter podpora projektom za raziskave in razvoj v podjetjih in skupnim projektom podjetij in raziskovalnih ustanov.

Pri drugih ukrepih na podlagi SBA lahko regije na različnih področjih izvedejo izboljšave za MSP.

Izboljšajo lahko na primer dialog med MSP in bankami. Na Južnem Danskem izvajajo kontrolo financ, poleg tega pa regije MSP zagotavljajo svetovalce, ki jim lahko pomagajo pri njihovih prizadevanjih za pridobitev financiranja.

Investicijska banka zvezne dežele Brandenburg vsako leto organizira dan lastniškega kapitala,

ki vzpostavlja dialog med podjetji in bankami o pomenu lastniškega kapitala za rast in inovacije.

Pristop, ki ga lahko uporabi vsaka regija, je, da podpira mreženje MSP, ki lahko tako pripravljajo skupne ponudbe ali si kot mreža utrejo pot na izvozne trge. Taki primeri prihajajo iz vseh regij.

Regije imajo z oblikovanjem programov za obdobje financiranja 2014–2020 potrebne vzvode, da lahko izvedejo tudi druge ukrepe SBA, na primer da spodbujajo MSP k zaposlovanju strokovnjakov za inovacije. To lahko dosežejo denimo s financiranjem asistentov za inovacije v MSP, ki je bilo že uvedeno v številnih nemških in avstrijskih regijah.

2.3 Regionalni odposlanec za MSP

Države članice EU so se zavezale, da bodo imenovala nacionalnega odposlanca za MSP. Odposlanec deluje kot vmesnik do gospodarstva, ki ima posebne interese. Njegova glavna naloga je, da vzpostavi neposredno vez med Komisijo, MSP in njihovimi predstavniki.

Kot dopolnitev nacionalnih odposlancev bi morale regije uvesti funkcijo „odposlanca za MSP“, ki bi imel pomemben položaj v upravi ter bi spremljal in preverjal izvajanje regionalnih izvedbenih načrtov.

Regijam za ta namen ni treba vzpostaviti novih struktur. Če uporabijo obstoječe strukture, s tem okrepijo upravičenost odposlanca ter njegove možnosti za delovanje v korist MSP in pozitiven vpliv na delovanje uprave.

Odposlanec za MSP pomaga prepoznavati interese in potrebe MSP. Tako se lahko ugotovitve prej posredujejo ustreznim organom, ki nato lahko sprejmejo primerne in učinkovite ukrepe. Odposlanec za MSP naj posebno pozornost nameni podpori obrtnikom, malim podjetjem in samostojnim podjetnikom.

Pogovor s Pascalom Faurejem, francoskim odposlancem za MSP, o njegovih nalogah ter sodelovanju z regijami in podjetji

Izvajanje Akta za mala podjetja vključuje upravljanje na več ravneh, in sicer na evropski ravni, nacionalni ravni skupaj z zadevno državo članico ter regionalni ravni z organi lokalnih in regionalnih skupnosti in državnimi uradi v posameznih regijah. To omogoča dejaven dialog vseh udeležencev.

V Franciji se je na regionalni ravni mogoče bolj približati podjetjem, kar ugodno vpliva na nastanek idej ter primerjalne raziskave in inovativne pristope.

Zato se je vlada odločila, da bo pred uporabo novih predpisov s posledicami za podjetja izvedla nacionalni „test MSP“, ki ga trenutno preskušajo v regijah. Prav tako je vlada pravkar uvedla tretjo fazo politike konkurenčnih grozdov (*pôles de compétitivité*), ki vključuje usklajevanje med nacionalno in regionalno ravno. Nazadnje je bila leta 2013 zaradi ublažitve težav podjetij pri dostopu do finančnih sredstev ustanovljena državna investicijska banka Bpifrance. Ta naj bi skrbela za neposreden dostop podjetij do vseh instrumentov, potrebnih za njihov razvoj, tako da bo v regijah uvedla storitve „vse na enem mestu“, ki bodo čim bolj upoštevale potrebe podjetij.

1. Katere naloge opravljate kot nacionalni odposlanec za MSP?

Odposlanec za MSP naj bi bil vmesnik do MSP, ki naj bi skrbel za upoštevanje njihovih interesov in posebnih potreb. Njegova naloga je širjenje dobre prakse na področju politike, ki je prijazna do podjetnikov in MSP, ter spodbujanje njene uporabe. Poleg tega redno obvešča MSP in njihove predstavnike ter poklicna in gospodarska združenja o novih zakonskih pobudah in aktualnih programih, ki bi jih lahko zanimali. Nazadnje krepi odnose s predstavniškimi organizacijami MSP, ki jih povabi na vse seje odposlancev za MSP, da lahko na njih izrazijo mnenje o konkretnih točkah dnevnega reda.

2. Kako pomembna sta po vašem mnenju izmenjava idej z drugimi odposlanci za MSP in sodelovanje v mreži?

Mreža odposlancev za MSP spodbuja izmenjavo dobrih nacionalnih praks. Na neformalnih sejah je lažje izmenjavati informacije in razpravljati o reformah, ki prispevajo k ustvarjanju okolja, prijaznega do MSP.

3. Kakšna je po vašem mnenju vloga regij pri izvajanju Akta za mala podjetja (SBA) v Franciji? V zvezi s katerimi načeli bi pričakovali dejavnejšo vlogo regij?

Regionalni sveti (*conseils régionaux*) imajo bistveno vlogo pri razvoju gospodarstva. V takih zadevah predsedujejo regionalnim usmerjevalnim odborom banke Bpifrance. Ti odbori določajo usmeritev različnih finančnih instrumentov, ki naj bi omogočili preprostejši dostop do bančnih posojil, izboljšali likvidnost in razpoložljivi kapital ter zavarovali banke in druge finančne partnerje podjetja pred prevzetim tveganjem. V regijah so prisotni tudi državni organi: njihove službe so kontaktne točke za vsa vprašanja; konkurenčnost lahko obravnavajo strateško in celovito ter tako ponudijo podjetjem veliko dodano vrednost.

4. Kako v Franciji poteka dialog med MSP in regijami?

Ustanovljeni so bili regionalni odbori, ki redno zasedajo s poklicnimi združenji. V teh odborih so zastopani vsi akterji, ki so pomembni za razvoj gospodarstva v regijah, vključno z organi državne uprave, ki so v regijah. Za organizacijo panožne politike je bilo na primer ustanovljenih 60 posebnih regionalnih odborov. Razdeljeni so glede na prednostne teme in potrebe posameznih območij ter sodelujejo z nacionalnimi strateškimi panožnimi odbori.

5. Kako obveščate francoska MSP o ponudbah in dejavnostih odposlanca za MSP?

Generalni direktorat za konkurenčnost, industrijo in storitve (*Direction générale de la compétitivité, de l'industrie et des services*) se na sejah za pripravo srečanj odposlancev za MSP redno posvetuje s francoskimi predstavniškimi organizacijami MSP.

Nekateri odposlanci za MSP delujejo tudi na regionalni ravni, na primer v Valoniji in zvezni deželi Baden-Württemberg. Regionalni odposlanci za MSP imajo podobno vlogo kot nacionalni odposlanci. Njihovo delovanje je usmerjeno navznoter v upravo ter navzven k MSP in v javnost.

V nadaljevanju so navedeni predlogi za naloge regionalnih odposlancev za MSP:

Naloge navznoter	Naloge navzven
izboljšanje komunikacije z nadrejenimi upravnimi ravni	dialog s predstavnostmi MSP
preverjanje nacionalne in regionalne zakonodaje glede njene usmeritve k MSP	obveščanje širšega okolja in komunikacija z njim
uveljavitev načela „najprej pomisli na male“ v regiji	zagotovitev storitve „vse na enem mestu“ za pritožbe in pobude MSP ter njihovo obravnavanje
oblikovanje novih predlogov in priporočil za izboljšanje političnega okolja za MSP	pridobivanje povratnih informacij iz gospodarstva, ki so posebno zanimive za MSP, npr. dostop do podpornih programov
ocena izvajanja načel SBA v regiji	olajšanje dostopa MSP do informacij o programih in pobudah
zmanjšanje upravne obremenitve (test MSP)	
prepoznavanje primerov dobre prakse iz regije, države članice in drugih evropskih regij ter njihovo sporočanje	
povezovanje regionalnih in nadrejenih upravnih organov	
uresničevanje interesov regionalnih MSP na evropski ravni	
mreženje regionalne uprave in uprav drugih regij	
organizacija izmenjave izkušenj	

2.4 Kako lahko regije vzpostavijo sistem upravljanja?

Regionalno upravljanje je nehierarhičen instrument politike in širitev upravljanja na državni ravni. Pomeni enakovredno sodelovanje akterjev (posameznikov, skupin, združenj, podjetij, upravnih organov) na nekaterih praktičnih področjih, kot sta denimo tudi regionalna gospodarska politika in politika na področju MSP, zanj pa je značilno prostovoljno in samostojno sodelovanje, katerega cilj je skupaj reševati ugotovljene probleme in skupaj uresničevati opredeljene cilje.

Regionalno upravljanje ne nadomešča državnega upravljanja (vlada), ampak ga širi z vključevanjem dodatnih akterjev, predvsem iz civilne družbe. Regije lahko ta instrument uporabljajo zlasti na področjih, na katerih izzivov, s

katerimi se srečujejo, ni več mogoče premagovati s tradicionalnim pristopom.

Regionalno upravljanje pa je treba tudi voditi in poskrbeti za to, da se umesti v regijo. Procesi se ne začnejo in ne potekajo samostojno. Treba jih je spodbuditi in dejavno oblikovati. Pri tem so odločilni sodelovanje in komunikacija ter iskrene povratne informacije vseh akterjev.

Možna izhodišča procesov regionalnega upravljanja so:

- razvoj politike podpore EU v smeri regionalnega sodelovanja,
- vključevanje regionalnih pobud v evropski sistem upravljanja na več ravneh,
- konkurenca med kraji v posameznih regijah,
- dejavno oblikovanje demografskih sprememb (npr. pri zagotavljanju strokovnjakov).

Podjetja kot akterji v procesih regionalnega upravljanja

Sodelovanje podjetij v procesih regionalnega upravljanja je močno odvisno od tega, kako ocenjujejo koristi takega sodelovanja. Sodelovanje jim praviloma tudi ne sme vzeti preveč časa. Odvisno pa je tudi od zasidranosti podjetja v regiji. Bolj so podjetja povezana z regijo, večja je njihova pripravljenost za udeleževanje. Pri podjetjih, katerih vodstvo nima sedeža v regiji in katerih vodilni uslužbenci v regiji morajo upoštevati navodila vodstva, obstaja možnost, da se udeležujejo manj intenzivno.

Regionalno upravljanje temelji na dveh osnovnih pristopih: funkcionalnem in teritorialnem.

Funkcionalni pristop je večinoma učinkovit pri vprašanih regionalnega razvoja. Pri tem pristopu so akterji specialisti, ki razmišljajo v procesih in poskušajo reševati težave. Partnerji za sodelovanje se izbirajo glede na to, ali so pomembni za opravljanje naloge.

Teritorialni pristop temelji na zamejitvi regije. Pri tem pristopu imajo osrednjo vlogo akterji iz politike in uprave, ki si za partnerje izberejo reprezentativne akterje iz regije.

Primeri iz regij kažejo, da gre pri politiki na področju MSP in izvajanju Akta za mala podjetja v regijah bolj za teritorialni kot za funkcionalni pristop. Partnerji regionalnih upravnih organov pri izvajanju SBA v regijah so pogosto podjetniška združenja, trgovinske in obrtne zbornice ter drugi gospodarski in socialni partnerji.

Pri vzpostavitvi in uveljavljanju sistema regionalnega upravljanja je treba upoštevati številne vidike, od opredelitve cilja in izbire partnerjev do spremljanja in vrednotenja izvedenih ukrepov.

Regije, ki želijo vzpostaviti sistem regionalnega upravljanja za izvajanje SBA, naj sledijo naslednjim korakom:

2.4.1 Opredelitev javnega interesa in ciljev regionalnega upravljanja (Kaj želi doseči regija?)

Najprej je treba ugotoviti, kateri cilj želi uresničiti regija, in ga opredeliti. Za to je treba omejiti in opredeliti cilje, da lahko mreža deluje na konkretni ravni ter se lahko določijo operativni in uresničljivi cilji in izberejo pravi partnerji.

Cilj „izvajanje SBA v regiji“ je presplošen in preširok. Vseh načel in ukrepov SBA ni mogoče izvesti na regionalni ravni. Zato naj se partnerji, ki sodelujejo v mreži, osredotočijo na načela, ki so za regijo najpomembnejša in glede na njeno pristojnost izvedljiva. Pomoč pri izbiri načel je lahko razvojna ali inovacijska strategija regije.

2.4.2 Določitev partnerjev (Kaj mora storiti regija in s kom lahko to doseže?)

Z jasnimi cilji je lažje določiti prave partnerje. Akterji so tisti, ki lahko vplivajo na uresničitev ciljev in prispevajo k njej.

Pri izvajanju SBA v regijah so to večinoma podjetniška združenja in MSP ter tudi drugi upravni organi in regionalni podporniki gospodarstva. Odvisno od zastavljenega cilja so lahko akterji tudi drugi gospodarski in socialni partnerji ali mreže, kot na primer mreža Enterprise Europe Network, ter izobraževalne in raziskovalne ustanove.

Valonija je s svojimi gospodarskimi partnerji ustanovila parlament za MSP, ki redno zaseda, na njegovih sejah pa podjetja dobijo informacije o izvajanju SBA ter lahko tudi sodelujejo pri sprejemanju odločitev.

Zvezna dežela Baden-Württemberg je ustanovila svet za MSP, ki je svetovadni organ za regionalno upravo in zastopa interese MSP v deželi.

2.4.3 Razvoj poslanstva (Kakšen mora biti pristop regije?)

Skupno poslanstvo, s katerim se lahko poistovetijo vsi partnerji v mreži, pripomore k temu, da se partnerji čutijo upoštevane, se dobro počutijo in so motivirani za delo v mreži. V poslanstvu naj bodo določeni skupni cilji ter se opredeli, kako lahko vsak partner v mreži

prispeva k uresničitvi ciljev, kaj lahko pričakuje in kaj dobi v zameno za svoje delo. Pri tem je pomembno, da so enakovredno upoštevani vsi interesi.

Pri izvajanju SBA gre zlasti za redno „enakovredno“ komunikacijo vseh udeleženi. Določiti je treba, kako se bodo izvajala prednostna načela SBA v regiji, kateri ukrepi in projekti lahko prispevajo k temu in kdo jih bo izvajal.

Ni treba, da regionalna uprava izvaja vse ukrepe, ki so predlagani v SBA. Pri kampanjah ali ukrepih za spodbujanje podjetništva ali „ponovnega zagona podjetnikov“ imajo lahko pomembno vlogo na primer tudi združenja.

2.4.4 Vzpostavitev organizacije mreže (Kaj mora vložiti regija?)

V skupnem poslanstvu se lahko določita tudi struktura in organizacija mreže.

Na podlagi ciljev in nalog, ki si jih je zastavila mreža, je treba razdeliti naloge in določiti poslovnik.

Določiti je treba pogostost srečanj, oblikovanje delovnih skupin, komunikacijo znotraj mreže, komunikacijo navzven ter spremljanje in preverjanje uspeha pri delu.

Te dejavnike morajo pri načrtovanju virov, notranjem toku informacij itd. upoštevati tudi partnerji mreže.

2.4.5 Upravljanje mreže

Za upravljanje mreže za regionalno upravljanje so potrebne ciljno usmerjene upravljske strukture, ki se razlikujejo od tradicionalnih upravljskih struktur. Struktura je lahko virtualna ali ima obliko pisarne pri enem od partnerjev. Lahko je potrebna tudi lastna nova organizacija.

Za usklajevanje sta potrebni dve ravni:

1. politična raven za soodločanje v mreži;
2. tehnična raven za pripravo odločitev.

Na politični ravni morajo partnerje reprezentativno zastopati politiki, vodilni uslužbenci uprave ter predstavniki podjetij in združenj. Na tej ravni je treba določiti pravila za sprejemanje

odločitev, katerih cilj morajo biti legitimne odločitve in neprekinjena komunikacija.

Odločitve se morajo pripravljati na tehnični ravni. Ta je lahko vzpostavljena in se financira pri enem od partnerjev, bolje pa je, da jo financirajo vsi partnerji v mreži. Tako je namreč pripravljenost za sprejemanje teh pomembnih pripravljavcev odločitev večja.

2.4.6 Spremljanje izvajanja (Kaj deluje in kaj ne?)

Spremljanje delovanja mreže za regionalno upravljanje ter izvedenih ukrepov in projektov je treba že pri opredelitvi cilja upoštevati kot bistven element upravljanja mreže. Spremljanje lahko izvajajo notranji ocenjevalci ali tudi zunanji strokovnjaki.

2.4.7 Naloge regionalnega odposlanca za MSP v procesu regionalnega upravljanja

Regionalni odposlanec za MSP ima lahko pomembno vlogo pri vzpostavljanju in upravljanju procesov regionalnega upravljanja na področju politike za MSP. Ker ga imenuje regionalna uprava ali vlada, ima položaj in avtoriteto, ki sta potrebna za stike z regionalnimi partnerji in njihovo poenotenje pri sledenju skupnemu cilju ter za doseganje potrebne učinkovitosti mreže.

Do nasprotnih interesov in različnih stališč partnerjev o neki temi prihaja tudi v mrežah regionalnega upravljanja. Vodenje razprav je velik izziv. Pri tem je pomembna tudi osebna angažiranost odposlanca ali odposlanke za MSP, da deluje kot lokomotiva procesa, motivira druge partnerje in s praktičnimi predlogi, usmerjenimi k rešitvam, krepki sodelovanje in odpravlja morebitne ovire.

Umestitev v regionalno upravo omogoča tudi zagotovitev potrebnih virov za tehnično upravljanje in pripravo odločitev.

Tudi pri usmerjanju regionalnega upravljanja je pomembno, da dialog poteka enakopravno in se v njem upoštevajo prispevki vseh partnerjev, ki jih upravni organi tudi verodostojno izvedejo. V ta namen je treba spodbujati ustvarjalnost

vseh udeleženi in iskati pragmatične rešitve tudi zunaj običajnih poti.

2.5 Evropski investicijski in strukturni skladi za izvajanje SBA

V programskem obdobju 2014–2020 je kohezijska politika osrednji naložbeni instrument EU za uresničevanje ciljev strategije Evropa 2020, ki so ustvarjanje rasti in delovnih mest, boj proti podnebnim spremembam in energetski odvisnosti ter zmanjšanje revščine in socialne izključenosti. Zato se priznava tudi vloga MSP za rast in zaposlovanje ter so skladi ciljno usmerjeni v ključne prednostne naloge, kot je podpora malim in srednje velikim podjetjem.

Za uresničitev ciljev sta potrebni osredotočena in ciljno usmerjena uporaba sredstev ter jasna opredelitev ciljev. Kohezijska politika se zato osredotoča na manjše število skupno enajstih tematskih ciljev (glej tabelo).

Regionalna politika EU se večinoma financira s tremi skladi: Evropskim skladom za regionalni razvoj (ESRR), Evropskim socialnim skladom (ESS) in Kohezijskim skladom. S Kohezijskim skladom se financirajo vseevropska transportna omrežja ter okoljski, energetski in transportni projekti v državah članicah, katerih bruto nacionalni dohodek na prebivalca znaša manj kot 90 % povprečja EU. Sklad ni pomemben za regionalno politiko na področju MSP, zato se tukaj na kratko obravnavata samo ESRR in ESS.

Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR)

Naloga ESRR je z odpravo neenakosti med različnimi regijami okrepiti ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo v Evropski uniji.

ESRR odvisno od kategorije regije (manj razvite regije: 50 %, regije v prehodu: 60 % in bolj

razvite regije: 80 %) usmerja naložbe v štiri ključna prednostna področja: inovacije in raziskave, digitalno agendo, podporo za mala in srednje velika podjetja (MSP) in nizkoogljično gospodarstvo.

Evropski socialni sklad (ESS)

ESS je osrednji finančni instrument Evropske unije za naložbe v izobraževanje in usposabljanje ter zaposlovanje. Cilj ESS je prispevati k ekonomski, socialni in teritorialni koheziji v EU. Vsaj 20 % sredstev iz ESS, ki so na voljo v vsaki državi članici, je namenjenih uresničevanju tematskega cilja „spodbujanje socialne vključenosti in boj proti revščini in diskriminaciji“.

ESS s pobudo za zaposlovanje mladih podpira boj proti brezposelnosti mladih v regijah Unije z visoko stopnjo brezposelnosti mladih.

Evropsko teritorialno sodelovanje (ETS)

Evropsko teritorialno sodelovanje (ETS) je pomemben cilj kohezijske politike EU. V okviru ETS se iz ESRR financirajo čezmejno, nadnacionalno in medregionalno sodelovanje na področju 11 tematskih ciljev.

Zasnove za regionalno politiko na področju MSP je mogoče razviti in zgledno preskusiti zlasti v programih transnacionalnega sodelovanja. Regije lahko v programu INTERREG Europe izmenjujejo izkušnje in pripravljajo izvajanje ukrepov v akcijskih načrtih.

Tematska osredotočenost in SBA

Kohezijska politika je osredotočena na 11 tematskih ciljev. Eden od ciljev neposredno zadeva konkurenčnost MSP. Vendar tudi večina drugih tematskih ciljev vključuje MSP.

V spodnji tabeli je prikazano, kateri od tematskih ciljev je lahko primeren za izvajanje SBA.

Tematski cilj (TC)	Načela SBA	Možni ukrepi (glej posamezne podatkovne liste)
TC 1 Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij	1. Podjetništvo 3. Najprej pomisli na male 5. Orodja, prilagojena potrebam MSP 6. Financiranje 7. Enotni trg 8. Usposabljanje 9. Poslovne priložnosti na področju varstva okolja 10. Internacionalizacija	Podpora inovativnim akterjem (zlasti MSP) s ponudbo svetovanja in podpore, z neposrednimi naložbami in instrumenti za financiranje, ki pomagajo dostopati do zasebnih virov financiranja Sodelovanje med akterji (tudi MSP) na področju inovacij Naložbe v inovacije MSP Socialne inovacije
TC 2 Povečanje dostopnosti informacijskih in komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti	1. Podjetništvo 3. Najprej pomisli na male 5. Orodja, prilagojena potrebam MSP 6. Financiranje 7. Enotni trg 8. Usposabljanje 10. Internacionalizacija	Razvoj izdelkov in storitev informacijske in komunikacijske tehnologije ter aplikacij informacijske in komunikacijske tehnologije za e-upravo, e-trgovanje, e-učenje, e-vključenost in e-zdravje
TC 3 Povečanje konkurenčnosti MSP, kmetijskega sektorja (za EKSRP) ter sektorja ribištva in akvakulture (za ESPR)	1. Poslovno okolje 2. Nova priložnost 3. Najprej pomisli na male 4. Uprava za MSP 5. Orodja, prilagojena potrebam MSP 6. Financiranje 7. Enotni trg 8. Usposabljanje 9. Poslovne priložnosti na področju varstva okolja 10. Internacionalizacija	Spodbujanje podjetništva in ustanavljanja podjetij, inkubatorji, novi poslovni modeli za MSP, internacionalizacija, spodbujanje naložb in zmogljivosti za razvoj izdelkov in storitev, podpora MSP pri sodelovanju v procesih rasti in inovacij
TC 4 Podpora prehodu na nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih	1. Podjetništvo 3. Najprej pomisli na male 4. Uprava za MSP 6. Financiranje 7. Enotni trg 8. Usposabljanje 9. Poslovne priložnosti na področju varstva okolja 10. Internacionalizacija	Pridobivanje in distribucija obnovljivih virov energije, spodbujanje energetske učinkovitosti in uporaba obnovljivih virov energije v MSP, raziskave in inovacije na področju nizkoogljičnih tehnologij
TC 5 Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam ter preprečevanja in obvladovanja tveganj	5. Orodja, prilagojena potrebam MSP 6. Financiranje 7. Enotni trg 9. Poslovne priložnosti na področju varstva okolja 10. Internacionalizacija	Spodbujanje naložb za prilagajanje podnebnim spremembam in obvladovanje posebnih tveganj

TC 6 Varstvo okolja in spodbujanje učinkovite rabe virov	3. Najprej pomisli na male 4. Uprava za MSP 6. Financiranje 7. Enotni trg 8. Usposabljanje 9. Poslovne priložnosti na področju varstva okolja 10. Internacionalizacija	Spodbujanje naložb v ravnanje z odpadki in gospodarjenje z vodami, ohranjanje naravne in kulturne dediščine, spodbujanje biotske raznovrstnosti, spodbujanje okolju prijazne tehnologije in učinkovite rabe virov, spodbujanje prehoda na gospodarstvo, gospodarno z viri, eko inovacije
TC 7 Spodbujanje trajnostnega prometa in odprava ozkih grl v ključnih omrežnih infrastrukturah	6. Financiranje 7. Enotni trg 9. Poslovne priložnosti na področju varstva okolja 10. Internacionalizacija	Razvoj in izboljšanje okolju prijaznih prometnih sistemov, povečanje energetske učinkovitosti z razvojem inteligentnih sistemov, med drugim za distribucijo in shranjevanje energije
TC 8 Spodbujanje zaposlovanja in mobilnosti delovne sile	1. Poslovno okolje 2. Nova priložnost 3. Najprej pomisli na male 5. Orodja, prilagojena potrebam MSP 6. Financiranje 7. Enotni trg 8. Usposabljanje	Podpora samozaposlenim, ustanoviteljem podjetij in mikro podjetij, razvoj regionalnega razvojnega potenciala, podpora lokalnim pobudam za zaposlovanje
TC 9 Spodbujanje socialnega vključevanja in boja proti revščini	1. Poslovno okolje 2. Nova priložnost 3. Najprej pomisli na male 5. Orodja, prilagojena potrebam MSP 6. Financiranje 8. Usposabljanje	Naložbe v zdravstveno in socialno infrastrukturo, storitve, ki so blizu občinam, podpora socialnim podjetjem
TC 10 Vlaganje v spretnosti, izobraževanje in vseživljenjsko učenje	1. Poslovno okolje 2. Nova priložnost 3. Najprej pomisli na male 5. Orodja, prilagojena potrebam MSP 8. Usposabljanje	Usposabljanje in izpopolnjevanje delavcev, poklicno usposabljanje
TC 11 Izboljšanje institucionalnih zmogljivosti in učinkovita javna uprava	3. Najprej pomisli na male 4. Uprava za MSP 5. Razpisi in pomoči, prilagojeni potrebam MSP	Sodelovanje upravnih organov in institucij, npr. iz gospodarstva

Očitno je, da imajo regije veliko možnosti za izvajanje SBA s pomočjo strukturnih skladov. Upravni organi morajo pri oblikovanju oziroma

izvajanju operativnih programov poskrbeti, da so cilji in ukrepi prilagojeni potrebam MSP.

3

Primeri regij z veljavnimi programi za izvajanje Akta za mala podjetja

© .../Photodisc/Thinkstock

Številne regije v več državah članicah so razvile strategije in programe za izboljšanje pogojev za MSP, pri čemer so v zelo različnih gospodarskih položajih. Skupna jim je politična vizija, da želijo ustvariti pogoje za krepitev podjetništva in MSP. Nekatere regije so razvile in oblikovale strategije neposredno po načelih SBA.

Pri drugih regijah pa SBA ni nujno v ospredju. Te regije že dolgo vodijo politiko, ki je prilagojena potrebam in interesom MSP, ter tako prispevajo k uresničevanju ciljev SBA.

Za namene vodnika je bilo izbranih šest primerov regij, ki si posebej prizadevajo za izvajanje politike „najprej pomisli na male“. Tri med njimi, Valonija, Južna Danska in Helsinki-Uusimaa, so bile izbrane za „evropske podjetniške regije“.

V vodniku so opisani položaj v regiji in prednostne naloge regionalne politike na področju MSP. Na koncu so opisani primeri dobre prakse, ki so mišljeni kot spodbuda za druge regije.

Vse regije si določajo prednostne naloge ob upoštevanju svojih regionalnih danosti. Naj-

pomembnejša tematska področja regionalnih strategij so krepitev podjetništva, dostop do financ, povečanje inovacijske moči MSP ter spodbujanje internacionalizacije MSP.

3.1 Valonija

Valonija je najjužnejša od treh belgijskih regij. S površino 16 844 km² zavzema približno 55 odstotkov belgijskega ozemlja, njenih 3,5 milijona prebivalcev pa pomeni komaj tretjino vseh prebivalcev Belgije. Glavno mesto Valonije je Namur, največje mesto je Charleroi, dejansko kulturno in gospodarsko središče pa Liège. Valonija je avtonomna regija, ima svoj parlament in tudi svojo vlado, ki ima široka pooblastila.

Mala in srednje velika podjetja obsegajo 99 odstotkov industrije v Valoniji – od tega je 78 odstotkov mikro podjetij, 17 odstotkov malih podjetij in 4 odstotke srednjih podjetij. Stopnja izobrazbe v regiji je zelo visoka, prav tako je velik delež izvoza, ki znaša več kot 50 odstotkov.

Izvajanje in spremljanje

Valonska vlada je avgusta 2005 sprejela prednostne naloge za prihodnost Valonije, znane kot „Marshallov načrt“. Leta 2010 so bila ob upoštevanju evropskega SBA v okviru „Marshallovega načrta 2“ določena štiri prednostna področja za spodbujanje MSP v regiji:

- podjetništvo,
- internacionalizacija,
- financiranje,
- inovacije.

Da bi zagotovila brežhibno izvajanje SBA, je Valonija sprožila dinamičen dialog in uvedla številne ukrepe, ki se vsi stekajo k valonskemu odposlancu za MSP Danielu Colletu. Daniel Collet je vodja oddelka za konkurenčnost in inovacije v valonski vladi ter je bil leta 2011 na priporočilo Evropske komisije imenovan za regionalnega odposlanca za MSP.

Cilji njegovega dela so:

- izboljšati komunikacijo z zveznimi organi in nacionalnim odposlancem za MSP ter zvezne organe stalno obveščati o ukrepih v Valoniji,
- redno ocenjevati izvajanje evropskega SBA ter opraviti ustrezne prilagoditve skupaj z udeleženi javnimi in zasebnimi akterji,
- oblikovati nove predloge in priporočila za izboljšanje političnega okolja za MSP v Valoniji.

Valonija je ustanovila **usmerjevalni odbor**, ki naj bi olajšal izvajanje SBA v regiji in povečal sinergijske učinke sodelovanja valonskega odposlanca za MSP z zadevnimi akterji. Odbor, ki ga vodi valonski odposlanec za MSP, je odgovoren za izvajanje in oceno SBA v regiji. Za to vsako leto pripravi obsežno poročilo. Poročilo vsebuje predvsem pregled položaja MSP v Valoniji in oceno izvajanja ukrepov na podlagi desetih načel SBA, ki jih je določila Evropska komisija. Poleg tega vsebuje poročilo parlamenta za MSP. Na podlagi tega poročila se pozneje pripravita poročilo o izvajanju SBA in podatkovni list za Evropsko komisijo.

Poleg tega so v Valoniji oblikovali **strokovno skupino za SBA** in sklicali tako imenovani **parlament za MSP**. Parlament za MSP je bil ustanovljen leta 2011, njegov namen pa je svetovanje vodstvenim delavcem valonskih MSP pri izvajanju SBA. (Podrobne informacije so navedene pri primerih dobre prakse.)

Trenutno stanje izvajanja

Valonija se je sistematično lotila vseh priporočil Komisije za izvajanje SBA in je kot izvedljiva opredelila 41 od 69 priporočil. Iz poročila za leto 2012 je razvidno, da je 65 odstotkov teh priporočil že izvedla v celoti, 35 odstotkov pa delno. Posebno uspešna je bila na štirih prednostnih področjih: podjetništvo, internacionalizacija, financiranje in inovacije. Uspešno je tudi na novo organizirala javne uprave, da se bodo odzivale na potrebe MSP. Za zdaj pa še ni dosegla veliko na področju „nova priložnost“.

Cilji za leto 2013/14

Da bo lahko še naprej spremljala izvajanje SBA, si je Valonija že zastavila jasne cilje za prihodnja leta. Dejavnost si želi biti zlasti na štirih prednostnih področjih:

1. Podjetništvo:

- spodbujanje pozitivne podobe podjetnikov,
- krepitev podjetništva v visokošolskem izobraževanju,
- priprava prve ocene Valonskega centra za podjetja v težavah.

2. Dostop do financ

- izboljšanje komunikacije v zvezi z možnostmi financiranja za MSP,
- vzpostavitev platforme za izboljšanje odnosov med podjetji in vlagatelji.

3. Inovacije

- oblikovanje „portfelja MSP“,
- nadaljnji razvoj netehnoloških inovativnih orodij (kreativna Valonija).

4. Internacionalizacija

- nadaljnje poenostavljanje uprave,
- podpora izvozno usmerjenim MSP,
- povečanje števila izvoznih MSP.

Primeri izvajanja SBA v regiji

Valonski parlament za MSP

Valonski minister za gospodarstvo je skupaj z valonsko zvezo podjetnikov in valonsko zvezo MSP leta 2011 ustanovil parlament za MSP. Parlament sestavljajo štiri odbori, enkrat na leto pa poteka plenarno zasedanje, ki se ga udeleži približno 300 podjetnikov, minister, pristojen za MSP, in evropski odposlanec za MSP. Cilj valonskega parlamenta za MSP je neposredno povprašati podjetnike po njihovih potrebah (financiranje, inovacije, internacionalizacija, podjetništvo) in jih vključiti v izvajanje SBA. To ne omogoča samo sprotnega seznanjanja podjetij o napredku pri izvajanju, ampak tudi njihovo soodločanje. Letno plenarno zasedanje vedno poteka v okviru evropskega tedna MSP v Valoniji.

Parlament za MSP deluje na dveh različnih ravneh: štiri odbori pripravljajo zasedanje in obravnavajo posamezne teme, na plenumu pa so vsi člani pozvani, da izrazijo svoje mnenje o izvajanju SBA v Valoniji. Valonski odposlanec za MSP Daniel Collet na podlagi glasovanja v parlamentu za MSP in v sodelovanju z valonskim gospodarskim in socialnim odborom (CESW) ter različnimi javnimi ustanovami določi prednostne naloge in konkretne ukrepe za prihodnje leto. Za izvajanje vsakega ukrepa se najprej oblikuje ekipa, ki jo podpirajo usmerjevalni odbor za MSP, predstavniki ministrstev (javni uslužbenci, agencije itd.) in javni deležniki. Napredek pri projektu se redno preverja, organizatorji pa pred vsakim novim zasedanjem parlamenta za MSP sestavijo poročilo o stanju izvajanja do tedaj sprejetih ukrepov.

Transeo – Evropsko združenje za prenos MSP

Valonsko združenje za financiranje in jamstva (SOWALFIN) je, zato da bi povežalo kupce in prodajalce MSP, leta 2006 ustanovilo posebno hčerinsko družbo za prenos MSP in mikro podjetij: Valonsko združenje za gospodarske prevzeme in prenos (SOWACCESS).

SOWACCESS je decembra 2010 z dvema partnerjema z Nizozemske (MKbase) in iz Francije (CRA) ustanovilo Evropsko združenje za prenos MSP „Transeo“. Transeo povezuje strokovnjake

z zasebnega, javnega in akademskega področja, ki so zainteresirani za prodajo ali prevzem malih in srednje velikih podjetij v Evropi. Namen združenja je spodbujati sodelovanje in izmenjavo dobre prakse med evropskimi strokovnjaki ter zagotoviti večjo profesionalnost trga za prenos evropskih MSP.

Transeo zastopa interese svojih članov na politični ravni, prireja lokalne, nacionalne in mednarodne konference na temo prenosa MSP ter obvešča in povezuje svoje člane prek spletne platforme. V okviru različnih delovnih skupin je mogoče tudi aktivno sodelovanje. Transeo ima trenutno 41 članov iz 15 držav.

www.transeo-association.eu

Dodatne informacije o izvajanju SBA v Valoniji so na tej spletni povezavi www.economiewaltonie.be.

3.2 Katalonija

Katalonija leži na severovzhodu Španije, je ena od 17 avtonomnih španskih regij in ima 7,6 milijona prebivalcev. Glavno mesto Katalonije je Barcelona. Katalonija je gospodarsko najmočnejša in visoko industrializirana španska regija. Katalonski BDP je leta 2012 znašal približno 207,76 milijona EUR, dohodek na prebivalca pa približno 27 442 EUR. MSP so temelj katalonskega gospodarstva, saj pomenijo 99,9 odstotka vseh podjetij v regiji. V Kataloniji ima sedež približno 590 629 podjetij, od tega je 588 908 MSP. MSP zaposlujejo 76 odstotkov delavcev in ustvarijo približno 67,6 odstotka regionalnega BDP. Najpomembnejša panoga katalonskega gospodarstva je servisna in storitvena dejavnost. Pomembne so tudi gradbena, kemična, farmacevtska, avtomobilska in tekstilna industrija.

Katalonci so v nasprotju s prebivalci številnih drugih evropskih regij zelo podjetniško naravnani – Katalonija se je na tem področju z osmega mesta, ki ga je zasedala leta 2000, leta 2008 povzpela na drugo mesto v Evropi. Za Katalonijo sta značilni razgibana in prilagodljiva struktura proizvodnje ter močna podjetniška tradicija, ki jo podpirajo strokovna združenja. Kljub temu je Katalonija visoko zadolžena in se

spopada z nizko rastjo produktivnosti. Razlog za to je predvsem struktura katalonskih podjetij – skoraj vsa MSP v Kataloniji so namreč mikro podjetja. Poleg tega je premalo izmenjave med podjetji in znanostjo in ni inovacijske politike, ki bi bila usmerjena v prihodnost.

Odbor regij je leta 2012 zaradi njene celovite strategije za spodbujanje MSP izbral Katalonijo za evropsko podjetniško regijo. Katalonija je po podelitvi tega naziva pripravila načrt za spodbujanje MSP v regiji za naslednje obdobje.

Akcijski načrt za obdobje 2012–2014

Akcijski načrt za obdobje 2012–2014 je osrednji instrument za spodbujanje gospodarskega okrevanja države, ki ga je pripravil Generalni direktorat za industrijo in trgovino.

Njegov cilj je vzpostaviti dinamičen, močan in konkurenčen storitveni in industrijski sektor. Pri tem vlada namenja posebno pozornost predvsem področjem inovacij, internacionalizacije in naložb. Načrt je namenjen predvsem malim in srednje velikim podjetjem, ki jih je v katalonskem gospodarstvu največ.

Da se lahko uspešnim podjetjem omogoči vzpostavitev strateških projektov in zagotovi varno načrtovanje, sta po eni strani pomembni stalnost in zanesljivost. Sem spadata tudi oblikovanje pravih spodbud ter podpora grozdenju in programom za izboljšanje vodenja podjetij.

Po drugi strani sta za rast pomembna sprememba in razvoj okvirnih pogojev. To velja zlasti za naslednja tri področja:

Inovacije: Katalonija trenutno vlaga približno 0,9 odstotka BDP v raziskave in razvoj. Njen cilj je, da bi se odstotek naložb v raziskave iz BDP do leta 2020 zvišal na tri odstotke, s čimer bi Katalonija močno povečala uspešnost in učinkovitost svojih podjetij.

Internacionalizacija: V Kataloniji je trenutno več kot 40 000 izvoznih podjetij, pri čemer jih redno izvažajo samo 13 500. Število rednih izvoznikov v regiji upada že dolgo časa. Leta 2014 naj bi se število izvoznih podjetij povečalo za 1 500 izvoznikov, ki naj bi spodbudili internacionalizacijo regije. Vlada podpira izvozno indu-

strijo v sodelovanju s strokovnjaki, ki svetujejo podjetjem.

Spodbude za naložbe: Katalonija ima dolgo tradicijo na področju privabljanja tujih vlagateljev. V svetovni konkurenci pa je to postalo precej težje. Cilj Katalonije je povečati svojo privlačnost za vlagatelje in do leta 2020 povečati delež tujih naložb za pet odstotkov.

Nadrejeni cilj vseh pobud je spodbujati podjetništvo, podjetniški duh in rast v regiji. Za uspeh katalonskih podjetij sta bistvena tudi poenostavitev uprave in spodbujanje stalnega poklicnega usposabljanja, ki ju je prav tako treba spodbujati še naprej.

Podlaga za načrt so te **smernice:**

Lastna pobuda: Naloga vlade je podpirati podjetja pri spremembah in spodbujati spremembe, vendar mora taka pobuda priti od podjetij. Vlada želi s tem načelom spodbuditi podjetja k dejavnosti in sooblikovanju teh sprememb.

Določitev prednostnih nalog: Javna sredstva je treba uporabiti ciljno. Spodbujati je treba zlasti projekte, ki so koristni za celotno gospodarstvo.

Usklajenost: Katalonska politika na področju MSP mora biti usklajena s špansko in evropsko politiko, kljub temu pa mora upoštevati posebno proizvodno strukturo v Kataloniji.

Javno-zasebna partnerstva: Osnovni pogoj za uspešno gospodarstvo je sodelovanje uprave, podjetij, univerz, izobraževalnih središč, združenj, sindikatov in finančnega sektorja, zato ga je treba spodbujati.

Spremljanje

V okviru katalonskega Ekonomskega sveta (CPIC) so bile oblikovane delovne skupine za preverjanje uspeha izvedenih ukrepov in pobud, pristojne za redno spremljanje katalonskega SBA. V te delovne skupine so vključeni gospodarska združenja in sindikati ter javni sektor. Delovne skupine so za boljšo oceno izvajanja pripravile posebne kazalnike za vse ukrepe, navedene v načrtu za MSP. Poleg tega je katalonsko ministrstvo za inovacije, univerze in podjetja leta 2010 ustanovilo oddelek za

spremljanje izvajanja in usklajevanje komunikacijske strategije EPR.

Načrti za prihodnost

Vlada je 28. maja 2013 v podporo akcijskemu načrtu sprejela še en **program za MSP**. V njem je določila cilje za prihodnja leta in se osredotočila na naslednjih sedem prednostnih področij:

1. Ugotovitev ovir in problemov, ki zmanjšujejo konkurenčnost MSP, in izkoriščanje možnosti za rast, ki se odpirajo. Treba je spodbujati zlasti izmenjavo primerov najboljše prakse.
2. Spremljanje načrtovanega zmanjšanja birokracije in konkretnih učinkov boljših pravnih okvirmih pogojev na dejavnosti MSP.
3. Tesno sodelovanje z gospodarskimi združenji, da se lahko MSP seznanijo s spremenjenimi pravnimi in ekonomskimi pogoji.
4. Spodbujanje internacionalizacije regionalnih MSP, da se izboljša njihova konkurenčnost.
5. Posebna podpora dinamičnim poslovnim projektom s posebej temu namenjenimi sredstvi.
6. Spodbujanje sodelovanja in medsebojne izmenjave podjetij z vzpostavitvijo poslovnih mrež.
7. Diverzifikacija, inovacije in internacionalizacija naj postanejo blagovna znamka katalonskih MSP.

Evropske subvencije so osrednjega pomena za izvajanje načrtovanega programa za MSP. Katalonija je v obdobju financiranja 2007–2013 od Evropske komisije prejela 865 milijonov EUR. Zaradi nove zasnove podpornih programov za obdobje 2014–2020 je začela proces prestrukturiranja in strateškega razvoja.

Primeri izvajanja SBA v regiji

Center za podjetništvo v Barceloni

Center za podjetništvo v Barceloni je leta 2004 ustanovila barcelonska mestna uprava. Njegov cilj je bil predvsem spodbuditi gospodarsko rast in ustanavljanje podjetij v regiji. Center

je kontaktna točka za podjetnike ter osrednja točka za njihove dejavnosti, ki jih podpira z aktivnostmi in viri. Projekt temelji na inovativnem modelu spletnih storitev in storitev na kraju samem. Ta model podjetnikom omogoča, da razvijejo lastno strategijo, od poslovne ideje do ustanovitve podjetja. Ukrepi za stalno strokovno izpopolnjevanje, konference in delavnice, ki jih izvaja Center, pomagajo udeležencem pridobiti ključne kvalifikacije, ki jih potrebujejo podjetniki, ter so posebej prilagojeni potrebam in področjem, pomembnim za podjetnike v različnih sektorjih gospodarstva. Center ponuja šolanja, „coachinge“, odprte prostore za osebe, ki so zainteresirane za ustanovitev podjetja, in storitve za zagon podjetij.

V okviru projekta se je šolalo že več kot 150 000 oseb, njegove prireditve pa vsako leto obišče več kot 222 000 oseb. S pomočjo Centra za podjetništvo v Barceloni se vsako leto ustanovi približno 1 300 podjetij. Vsako od njih v povprečju ustvari 1,9 delovnega mesta.

<http://www.barcelonanetactiva.com/barcelonanetactiva/en/company-creation/entrepreneurial-initiative-center/index.jsp>

Program „Začni izvažati“

Iz Katalonije prihaja približno 26 odstotkov celotnega španskega izvoza, pri čemer je močan vzvod za rast in konkurenčnost Katalonije internacionalizacija. Program „Začni izvažati“, ki je namenjen izključno MSP in podjetnikom, ki šele začenjajo izvažati ali z izvozom ustvarijo manj kot 20 odstotkov prometa, je oblikovala katalonska agencija za podporo podjetjem ACCIÓ.

Program je zasnovan tako, da pomaga MSP začeti težak proces internacionalizacije ter izravnati pomanjkanje časa, tveganje, omejena finančna sredstva in nezadostne človeške vire. Program pomaga podjetjem razviti izvozno strategijo. K njej spadajo odločitev glede tega, katere izdelke ali storitve je mogoče izvažati, na katerih trgih so največje možnosti za uspeh in nazadnje odločitev glede tega, katera je najboljša strategija za vstop na trg.

Program eno leto podpira MSP pri njihovem procesu internacionalizacije, s tem da jim ponuja:

1. Enodnevno delavnico o izvozu (GoExport);
2. 50 ur podpore višjega svetovalca pri razvoju izvozne strategije;
3. 25 ur podpore svetovalca za digitalno trženje pri razvoju spletne strategije trženja za izvozno tržišče;
4. 2 dneva v tednu podporo mlajšega prodajnega vodje pri izvajanju izvoznega načrta in izvedbi prvih izvozov.

V program je bilo od leta 2001 vključenih približno 550 podjetij, od tega je bilo 61 odstotkov mikro podjetij, 26,8 % malih podjetij in 7,3 % srednje velikih podjetij. Glavni izvozni trgi so Francija (50 %), Belgija (22,7 %) in ZDA (18,2 %).

Dodatne informacije o Kataloniji so na spletnem naslovu: www.acc10.cat.

3.3 Lombardija

Lombardija leži na severu Italije, je ena od 20 italijanskih regij in ima 9,9 milijona prebivalcev. Glavno mesto Lombardije je Milano. Lombardija je regija z največjo gostoto poseljenosti, največjim številom podjetij in največjim BDP v Italiji. V njej živi 15,9 odstotka celotnega prebivalstva. Njeni prebivalci ustvarijo 21 odstotkov nacionalnega BDP. V Lombardiji ima sedež več kot 40 odstotkov italijanskih podjetij, ki poslujejo mednarodno, vendar je v njih zaposlenih samo 27 odstotkov regionalnega prebivalstva. V 823 268 MSP pa je zaposlenih približno 4,3 milijona ljudi.

Poslovno okolje v Lombardiji je zelo raznovrstno. V provinci Milano so predvsem velika mednarodna in finančna podjetja. Varese, Como, Lecco, Monza, Brianza in Bergamo imajo močan proizvodni, a tudi uspešen storitveni sektor. V provincah Lodi in Brescia sta prisotna industrija in kmetijstvo, provinca Sondrio in tri province na Padski ravnini (Cremona, Pavia in Mantua) pa imajo zelo razvito kmetijstvo.

Lombardija ima eno najboljših infrastruktur v Italiji, ki je zelo pomembna za to izvozno usmerjeno regijo.

Tudi v Lombardiji potekajo korenite spremembe, katerih cilj je na storitvah in znanju temelje-

če gospodarstvo. Kljub temu bo industrija tudi v prihodnosti pomemben steber regije, zato se mora industrijski sektor uspešneje spopadati tudi z mednarodno konkurenco.

Lombardija ima izjemno razvito podjetništvo in je glede tega najboljša v Evropi. Šibka točka Lombardije sta zlasti politični in upravni sistem za MSP. Lombardija ima številne organe za financiranje in združenja, katerih pristojnosti se prekrivajo, manjkata pa ustrezna struktura in preglednost.

Izvajanje in spremljanje

Italija je uradno prenesla Akt za mala podjetja maja 2010 in s tem ustvarila podlago za zagotovitev konkurenčnosti italijanskih MSP. Namen prenosa je oživiti mala in mikro podjetja, ki so osrednjega pomena za zaposlovanje in gospodarsko rast v Italiji in Lombardiji. Tudi zakon o podjetjih, ki je bil sprejet novembra 2011 ter zagotavlja svobodo zasebne gospodarske pobude in neodvisnost podjetij, vsebuje izrecna nاپotila na SBA.

Ker je v Lombardiji veliko MSP, je njena zakonodaja MSP zelo prijazna. V Lombardiji je bil leta 2013 sprejet program za regionalni razvoj, ki določa cilje, strategije in ukrepe za spodbujanje ekonomske, socialne in teritorialne kohezije regije.

V skladu s programom so prednostna področja:

- dostop do financ,
- internacionalizacija,
- inovacije in raziskave,
- trajnostna proizvodnja,
- spodbujanje zagona podjetij,
- sodelovanje gospodarstva in znanosti.

Leta 2012 je Lombardija v sodelovanju z lombardsko gospodarsko zbornico začela projekt SBA Lombardialab. Gre za platformo za razpravo, na kateri lahko podjetniki, združenja in institucije s pomočjo strokovnjakov razpravljajo o vseh vprašanih v zvezi z MSP v Lombardiji. Del projekta je namenjen spremljanju izvajanja SBA v Lombardiji. Z uporabo analitičnega sistema, ki vključuje številne kazalnike in spremljivke, poteka analiza učinkov izvedenih

ukrepov na MSP. Poleg tega so bile oblikovane delovne skupine, ki jih sestavljajo predstavniki združenj, javnih institucij in podjetij, ki obravnavajo politiko na področju MSP v Lombardiji. Nazadnje se rezultati analitičnega sistema in delovnih skupin enkrat na leto povzamejo v dokumentu o stališču in predložijo pristojnemu odposlancu za MSP.

Glavni sestavni deli tega poročila so:

- Analiza in ocena strukturnih pogojev za ustanovitev novih podjetij in razvoj MSP v regiji. Cilj je oceniti izvedene ukrepe in odpreti nove možnosti za nadaljnji razvoj.
- Ocena javnih ukrepov podpore za podjetja z ozirom na:
 - o rast podjetij, ki imajo sedež v regiji,
 - o inovativnost,
 - o internacionalizacijo,
 - o dostop do financ,
 - o trajnostni razvoj.
- Analiza vključenosti regionalnih podjetij v posamezne ukrepe. Primerjava z vključenostjo v celotni Italiji in drugih regijah.
- Opis primerov najboljše prakse.

Odposlanec za MSP

Lombardija namerava uvesti funkcijo odposlanca za MSP. Trenutno je za izvajanje SBA pristojen Generalni direktorat za raziskave in inovacije. Pristojnosti in delovna področja prihodnjega nosilca te funkcije so natančno opredeljeni v osnutku zakona z naslovom „Svoboda podjetij in konkurenčnost“, o katerem bo regionalni svet odločal leta 2014.

Temeljne naloge odposlanca za MSP naj bi bile:

- spremljanje izvajanja SBA v Lombardiji,
- priprava predlogov za pospešitev razvoja MSP v Lombardiji,
- stalno usklajevanje in stalna izmenjava informacij z nacionalnim odposlancem za MSP in ministrstvom za gospodarski razvoj,
- ocenjevanje in objavljanje primerov najboljše prakse iz regije.

Poleg tega bo odposlanec za MSP vsako leto sestavil poročilo o učinkih ukrepov, izvedenih

v regiji, na regionalna MSP ter ga poslal regionalnemu svetu in nacionalnemu odposlancu za MSP. V poročilo bo vključil tudi predloge za spodbujanje nacionalne in mednarodne konkurenčnosti Italije.

Načrti za prihodnost

Že omenjeni osnutek zakona z naslovom „Svoboda podjetij in konkurenčnost“ na kratko opisuje celovit načrt za nadaljnji razvoj regionalnega proizvodnega sistema, prilagojen potrebam podjetij v sedanjem gospodarskem položaju. Cilj novega zakona je zagotoviti konkurenčno stopnjo rasti v regiji, povečati inovativnost proizvodnega sistema in narediti regijo privlačno tudi s socialnega vidika.

Poleg tega novi zakon določa številne poenostavitve postopkov za ustanavljanje podjetij, dostopanja do kreditov in davčnega sistema.

Konkretno načrtovani ukrepi:

1. Sporazum za konkurenčnost: regionalni upravni organi, podjetja, gospodarska zbornica in drugi socialni partnerji skupaj nameravajo najti pot za zmanjšanje upravne obremenitve MSP.
2. Davčni dobropis: davčna obremenitev MSP se bo leta 2014 postopoma zmanjševala na regionalni in lokalni ravni.
3. Dostop do kreditov: dostop do kreditov naj bi se izboljšal.
4. Uvedba storitev „vse na enem mestu“: Nova organizacija javne uprave, da se zagotovi največja možna uspešnost, učinkovitost in gospodarnost.
5. Sistem nadzora: stroški nadzora, ki ga izvajajo upravni organi, naj bi se zmanjšali z javno dostopnimi kontrolnimi sezname. Zmanjšal naj bi se nadzor nad običajnimi dejavnostmi ter okreplilo zaupanje med upravo in podjetji.

Primeri izvajanja SBA v regiji

SBA Lombardia Lab

SBA Lombardialab je projekt lombardske gospodarske zbornice in regije Lombardije.

Poleg tega projekt podpirata predstavništvo Evropske komisije v Milanu in lombardsko ministrstvo za gospodarski razvoj.

Gre za platformo za razpravo, na kateri lahko podjetniki, združenja in institucije s pomočjo strokovnjakov razpravljajo o vseh vprašanih v zvezi z MSP v Lombardiji. Tako naj bi nastali številni konkretni predlogi in projekti, ki se nazadnje prenesejo tudi v politične pobude in predloge zakonov. Cilj projekta je z različnih vidikov analizirati politične okvirne pogoje za MSP v Lombardiji in upoštevati vse vidike te tematike, ne samo povsem ekonomskih.

Jedro projekta je šest delovnih skupin, ki jih sestavlja 87 osrednjih akterjev MSP iz regije. 70 od 87 akterjev je podjetnikov, 11 predstavnikov institucij, štirje so novinarji, osem pa je javnih oseb, ki naj bi pomagali širiti pobudo in povečati njeno prepoznavnost. Lokalne delovne skupine razpravljajo o šestih temeljnih področjih:

- dostop do financ,
- internacionalizacija,
- inovacije izdelkov,
- inovacije postopkov,
- zagoni podjetij in podjetništvo,
- odnosi z Evropsko unijo.

Poleg tega so delovne skupine pristojne za spremljanje izvajanja SBA.

V okviru projekta potekajo regionalne in lokalne prireditve in srečanja, ima pa tudi spletno stran (sbalombardialab.it) in lasten portal družbenih medijev (lombardiabusiness.net). Na portalu lahko podjetniki neposredno komunicirajo, pišejo prispevke, komentirajo druge prispevke in si izmenjujejo izkušnje. Trenutno je na portalu prijavljenih več kot 2 500 podjetnikov.

Trgovinska zbornica 2.0

Projekt Trgovinska zbornica 2.0 je projekt trgovinske zbornice v Milanu. Zbornica je obnovila celotno komunikacijsko strategijo, pri čemer je poudarila predvsem večkanalne strategije in informacijsko razvedril. Namen projekta je bil vzpostavitev „prostora“ za srečanja za poglobljeno obravnavanje tem novo podje-

tništvo, ustanavljanje novih podjetij, inovacije na podlagi raziskav, inovacijski modeli. Projekt je dejavno vključil tudi nove, do zdaj zanemarjene ciljne skupine, denimo podjetnike, mlajše od 35 let, ustvarjalne gospodarstvenike, oblikovalce in digitalne obrtnike.

Rezultati prestrukturiranja so bili izjemno uspešni. Zaradi nastopa zbornice na družbenih omrežjih je projekt postal bolj prepoznaven, informacije so vse zbrane na enem portalu in uporabniki lahko sodelujejo in se povezujejo.

Na portalu „YouImpresa“ je bilo objavljenih že več kot 700 informativnih videoposnetkov, videoposnetke nekaterih epizod serije „Vse o samozaposlitvi“ pa si je ogledalo več kot 600 000 gledalcev. Projekt je na Facebooku „všečkalo“ več kot 2 000 ljudi, kanal na Twitterju ima približno 700 stalnih uporabnikov in tudi spletni dnevnik ima redno veliko obiskovalcev.

<http://www.youtube.com/user/CameraCommercioMi>

www.regione.lombardia.it/

3.4 Baden-Württemberg

Baden-Württemberg je tretja največja nemška zvezna dežela z glavnim mestom Stuttgart.

Ima skoraj 11 milijonov prebivalcev, od tega je približno 1,2 milijona tujcev. 40 % priseljencev prihaja iz EU, predvsem iz Italije in Grčije. Največja skupina priseljencev zunaj EU so Turki.

Starostna struktura se je v zadnjih letih – tako kot skoraj v vsej Evropi – zelo spremenila. Stopnja rodnosti se je močno zmanjšala, delež starejših pa povečal.

Čeprav pri deželi Baden-Württemberg prej pomislimo na svetovne akterje, kot so denimo Daimler, Bosch, SAP ali Porsche, so za gospodarsko strukturo dežele kljub temu večinoma značilna srednje velika podjetja. Tako ima 99,4 odstotka vseh podjetij v deželi manj kot 250 zaposlenih. V deželi je malo manj kot 300 skritih šampionov, torej srednje velikih podjetij, ki so na svojem področju vodilna na svetovnem trgu, razvijajo visoko specializirane tehnološke izdelke in se uspešno uveljavljajo na svetovnem trgu.

Baden-Württemberg je ena gospodarsko najmočnejših regij v Evropi. BDP na prebivalca je 31 % višji od povprečja EU. V deželi Baden-Württemberg 5,1 % BDP vložijo v raziskave in razvoj. Glede tega je dežela pred vsemi drugimi evropskimi regijami. Poleg številnih raziskovalno intenzivnejših podjetij je v deželi več kot 100 univerz in raziskovalnih ustanov. Zato spada med najinovativnejše regije na svetu. Pri tem velika inovativnost ni značilna samo za velika mesta, ampak se pri ocenjevanju ravni in dinamike inovacij dobro odrežejo tudi območja zunaj metropol.

Stopnja izvoza znaša približno 50 odstotkov, pri čemer je v vodilnih panogah, kot sta proizvodnja vozil in strojev, še precej višja.

Rastoča področja gospodarstva v deželi Baden-Württemberg niso samo klasična panožna in sektorska področja, kot so proizvodnja vozil in strojev, elektrotehnika, informacijske in komunikacijske tehnologije, notranja logistika ali področja medicinske, merilne, krmilne in regulacijske tehnologije ter optika, ampak imajo tudi druga področja dober inovacijski potencial.

To so predvsem štiri področja prihodnosti: trajnostna mobilnost, okoljska tehnologija, učinkovita raba virov, zdravstvo in nega ter vgrajeni sistemi in storitve IT.

Podlage in težišča dejavnosti

V deželi Baden-Württemberg je osnovna podlaga za politiko na področju MSP zakon o spodbujanju malih in srednje velikih podjetij. Namen zakona je:

- ohraniti in okrepiti uspešnost malih in srednje velikih podjetij, industrije in samostojnih poklicev ter zlasti izenačiti slabšo konkurenčnost manjših podjetij,
- povečati razpoložljivost lastnega kapitala in spodbujati prilagajanje gospodarskim in tehnološkim spremembam,
- spodbujati konkurenčnost na evropskem enotnem in svetovnem trgu,
- olajšati samozaposlitve in njihovo ohranitev ter prevzem srednje velikih podjetij,
- zagotoviti in povečati število delovnih in vajeniških mest.

Na teh načelih temeljijo naslednji ukrepi za podporo MSP:

- izboljšanje financiranja MSP,
- krepitev gospodarsko usmerjenih raziskav in razvoja,
- spodbujanje poklicnega izobraževanja in usposabljanja,
- spodbujanje svetovanja podjetjem in osebam, ki se zanimajo za samozaposlitve, in
- spodbujanje prevzemov podjetij.

Dodatna prednostna naloga je krepitev inovativnosti MSP z dobropisi za inovacije, krepitev podpore dostopu do raziskovalnih in razvojnih ustanov ter trenerjev za inovacije, ki spremljajo MSP pri oblikovanju novih usmeritev njihovih podjetij.

Pri izboljšanju okvirnih pogojev z regulativnimi ukrepi se največ pozornosti namenja zakonu o upoštevanju urnih postavk, s katerim naj bi se preprečilo izkrivljanje konkurence pri javnih naročilih in zaščitilo MSP pred dampingom plač.

Spremljanje

Dežela Baden-Württemberg je vzpostavila številne instrumente in postopke za spremljanje. Pomemben instrument za spremljanje je redna izmenjava z naslovniki ukrepov podpore na delovnih sejah in v gremijih. Pomembno vlogo v procesu pridobivanja povratnih informacij ima svet za mala in srednje velika podjetja.

Dežela uporablja številne statistične in ocenjevalne instrumente, na podlagi katerih sprejema politične odločitve ter ocenjuje učinek in uspeh strokovno-političnega delovanja. Osrednja instrumenta za spremljanje razvoja učinkovitosti inovacijskih sistemov v deželi in njenih regijah sta nadzornik raziskav in razvoja in indeks inovacij dežele Baden-Württemberg.

Poleg tega se za oceno ukrepov uporabljajo statistični podatki iz programov podpore. Ocena posameznih ukrepov inovacijske politike poteka tudi na znanstvenih raziskovalnih institutih ter na podlagi intenzivnega sodelovanja zadevnih oseb v okviru rednih forumov za dialog in strokovnih forumov. Tako se potrebne prilagoditve skupaj pripravijo, uskladijo in izvedejo.

Številna spremljanja in ocene, ki se upoštevajo pri sprejemanju političnih odločitev, potekajo tudi v okviru mreže Enterprise Europe Network.

Ministrstvo za gospodarstvo vsakih pet let pripravi poročilo o malih in srednje velikih podjetjih. V njem analizira njihov razvoj in okvirne pogoje, predstavi politiko dežele na področju MSP in instrumente podpore ter opiše prednostne naloge v prihodnosti. Naslednje poročilo o malih in srednje velikih podjetjih bo objavljeno leta 2015.

Odposlanec za MSP

Odposlanec za MSP in obrtnike je kontaktna oseba za mala in srednje velika podjetja v deželi Baden-Württemberg. Njegove prednostne naloge so spodbujanje ustanavljanja podjetij, politika grozdenja, zagotavljanje strokovnjakov, ustvarjalno gospodarstvo in prenos tehnologije v MSP.

Odposlancu za MSP pri delu pomaga svet za MSP. Svet za MSP je neformalno posvetovalno telo, ki naj bi poglobilo dialog med MSP in politiko, ter je mišljeno kot mehanizem, ki politiki zagotavlja povratne informacije. Praviloma se sestane dvakrat na leto in ga sestavljajo visoki predstavniki najpomembnejših krovnih organizacij MSP v deželi Baden-Württemberg.

Naloga sveta naj bi bila pripraviti priporočila za politiko na področju MSP, usmerjeno v prihodnost, in pokazati izhodišča za delo deželne politike ali deželne pobude v zveznem svetu ali na evropski ravni.

Prednostne naloge politike na področju MSP v deželi Baden-Württemberg v prihodnjih letih

Najpomembnejša izziva regije za ohranitev inovacijskega potenciala in povečanje dinamike gospodarstva sta zagotovitev strokovnjakov in prevzemi podjetij.

Deželi zaradi demografskih sprememb že danes močno primanjkuje strokovnjakov. Premalo je delavcev in tudi akademikov. Že danes imajo premalo strokovnjakov za tehnične poklice in področje nege. V skladu z napovedmi se

bo število strokovnjakov do leta 2020 zmanjšalo za približno 120 000, v obdobju 2020–2030 pa še za 520 000. Zato so se leta 2011 vsi odgovorni akterji iz gospodarstva, sindikatov, služb za zaposlovanje, občin, organov za spodbujanje gospodarstva, deželnega sveta za ženske in ministrstev prvič povezali v zvezo za zagotavljanje strokovnjakov zvezne dežele Baden-Württemberg ter oblikovali skupen zadevni program, ki ga redno dopolnjujejo. Njegovi osrednji cilji so povečati zaposlenost žensk in starejših ter okrepiti usposabljanje na delovnem mestu. S kampanjo na družabnih omrežjih se dela reklama za dualno izobraževanje, odposlanci pa hodijo po šolah in učence seznanjajo s poklici, za katere se je mogoče izučiti v okviru tega sistema. Ciljno se podpira tudi poklicno usmerjanje učenk in učencev splošnoizobraževalnih šol na ekonomske izobraževalne ustanove. Na visokih šolah se močno povečuje število študijskih mest za magistrske programe, s poudarkom na naravoslovju in inženirstvu.

Poleg tega se izboljšujejo okvirni pogoji za večjo združljivost družinskega in poklicnega življenja, na primer s krepitvijo infrastrukture vzgojno-varstvenih zavodov.

Še ena prednostna naloga je spodbujanje ustanavljanja podjetij in pri tem zlasti zagotavljanje prevzemov podjetij ter nadaljnji razvoj instrumentov za prevzeme in ustanavljanje podjetij. Več kot polovica družinskih MSP nima naslednika. Zato se spodbujajo denimo svetovanje in coaching, s čimer naj bi se zagotovil nadaljnji obstoj malih podjetij. Nasledstva v podjetjih pomembno podpirajo tudi moderatorji za nasledstvo.

Za pomembna področja prihodnje gospodarske politike poleg tega štejejo ohranitev inovacijske moči dežele, okrepitev sodelovanja MSP in raziškovalnih ustanov ter vstop na trge prihodnosti.

Primeri izvajanja SBA v regiji

Alarm za MSP in tehnični pregled stroškov birokracije

Dežela pri zmanjševanju in preprečevanju birokratskih obremenitev namenja posebno pozor-

nost interesom malih in srednje velikih podjetij. Zato ministrstvo za finance in gospodarstvo v praksi uporablja instrumenta alarm za MSP in pregled MSP.

Da bi se lahko nove birokratske obremenitve zatrle že v kali, je treba interese malih in srednje velikih podjetij upoštevati v čim zgodnejši fazi zakonodajnega postopka. Ko se ministrstvo za gospodarstvo in finance seznanijo z osnutki zakonov in uredb, ki naj bi se sprejeli na evropski ali zvezni ravni, se ti predložijo gospodarskim organizacijam, zlasti obrtnim oziroma industrijskim in gospodarskim zbornicam, da lahko oblikujejo mnenje v zvezi z njimi. Če se pri tem postopku ugotovi, da pravni akt nalaga MSP dodatne in neutemeljene birokratske obremenitve, denimo dodatne ali razširjene postopke za odobritev, dežela z ustreznimi predlogi vključi interese MSP v zakonodajni postopek oziroma javna posvetovanja na ravni EU.

Tudi na deželni ravni zadevni resor pravočasno preveri, ali osnutki zakonov in uredb določajo nove ali dodatne birokratske obremenitve za MSP. Osnutki, ki so pomembni za MSP, se predložijo pristojnemu direktoratu na ministrstvu za gospodarstvo in finance. Ta strokovno pristojnemu resorju oziroma oddelku po potrebi predlaga spremembe pravnega akta.

Poleg tega lahko podjetniki in državljani svoje pripombe v zvezi z birokratsko obremenitvijo sporočijo službi za tako imenovani tehnični pregled stroškov birokracije, ki deluje na ministrstvu za gospodarstvo in finance. V okviru tega upravljanja pritožb se strokovno preverijo pripombe in, če je mogoče, odpravijo nepravilnosti.

Moderatorji za nasledstvo

Naloga moderatorjev za nasledstvo je vzpostaviti stike z lastnicami in lastniki MSP, jih opozoriti na potrebno pravočasno načrtovanje nasledstva v podjetju, jim predstaviti možne ukrepe in podporo ter omogočiti dostop do programov podpore. Če želijo, jim pomagajo poiskati osebo, ki bo prevzela njihovo podjetje, in vodijo celoten proces nasledstva. Pri tem sodelujejo z različnimi strokovnjaki (bankirji, davčnimi svetovalci, odvetniki, svetovalci za podjetja), ki jim ponujajo obsežno svetovanje na svojih področjih.

Svetovanje, ki se financira iz ESS, poteka na industrijskih in gospodarskih zbornicah ter obrtni zbornici. Moderatorji za nasledstvo so izkušeni strokovnjaki, ki so praviloma nekdanji podjetniki ali imajo izkušnje s podjetniškim oziroma finančnim svetovanjem.

Pogovor s Petrom Hofelichom, odposlancem za mala in srednje velika podjetja vlade dežele Baden-Württemberg

Gospod Hofelich, katere naloge imate kot odposlanec za mala in srednje velika podjetja?

Kot odposlanec deželne vlade za MSP in obrtnike sem kontaktna oseba za mala in srednje velika podjetja v deželi Baden-Württemberg. V ta namen vzdržujem stike s številnimi združenji, obiskujem podjetja in nastopam na javnih prireditvah zbornic in prireditvah drugih gospodarskih organizacij, seveda tudi na srečanjih, ki jih organizira ministrstvo. Sprejemam pripombe MSP in skladno z njimi ustrezno svetujem deželni vladi. Po pooblastilu ministra za finance in gospodarstvo lahko opravljam njegove naloge na področju politike MSP in obrti. Moj položaj mi omogoča največjo možno svobodo za uresničevanje interesov malih in srednje velikih podjetij. Poročam neposredno ministru in lahko zato neposredno načnem vse teme, na katere me opozorijo gospodarstveniki.

Kakšen je bil učinek funkcije odposlanca za MSP navznoter, na deželno vlado, in navzven, na gospodarstvo, odkar ste bili julija 2012 imenovani na ta položaj?

Pomena malih in srednje velikih podjetij za našo regijo se nismo začeli zavedati šele z mojim imenovanjem. Na ministrstvih se že od nekdaj razmišlja o MSP. Kljub temu je mogoče na vseh ministrstvih, ne samo na gospodarskem, opaziti napredek pri upoštevanju tem v zvezi z MSP. Vodje oddelkov na ministrstvih morajo preveriti, ali mora biti odposlanec za MSP vključen v oblikovanje novih zakonov, uredb ali programov podpore. Položaj odposlanca celotni deželni vladi služi kot potrditev usmeritve njene politike na področju MSP.

Zato ima položaj tudi pomemben učinek navzven ter ga gospodarski akterji priznavajo in izkoriščajo možnosti, ki jih ponuja. Pri temah, ki so jabolko spora med upravo in gospodarstvom na regionalni in nacionalni ravni ali ravni EU, si prizadevam vplivati na razprave in njihov rezultat tako, da koristijo MSP.

Katere bodo vaše najpomembnejše naloge v naslednjih letih?

Gospodarski razvoj dežele Baden-Württemberg temelji na MSP. Zato je najpomembnejša naloga nadalje razvijati gospodarsko dinamiko v deželi.

Prizadevali si bomo za take gospodarske in demografske strukturne spremembe, ki bodo omogočile nadaljnji obstoj malih podjetij. Zato je vprašanje prevzema podjetij in nasledstva v podjetjih za nas zelo pomembno. Za prihodnost je izjemnega pomena tudi zagotovitev strokovnjakov v MSP.

<http://mfw.baden-wuerttemberg.de/de/ministerium/mittelstandsbeauftragter-peter-hofelich/>

www.baden-wuerttemberg.de

3.5 Južna Danska

Regija Južna Danska obsega jug Danske in otok Fyn. Ustanovljena je bila leta 2007 med novo razčlenitvijo danske javne uprave. Južna Danska ima 1,2 milijona prebivalcev, kar je približno 22 odstotkov celotnega prebivalstva Danske.

Regija je med drugim pristojna za regionalni razvoj in zdravstveno oskrbo.

V regiji Južna Danska je ena največjih in naj-sodobnejših bolnišnic v Skandinaviji, Univerzi-

tetna klinika Odense in tretja največja danska univerza Syddansk Universitet.

V njej ima sedež več svetovno znanih gospodarskih družb.

Južnodanski model rasti kot politična vizija Južne Danske do leta 2020

Južna Danska ima v zadnjih letih zgolj šibko rast in tudi prednost na področju produktivnosti, ki jo je imela pred drugimi državami OECD, je skopnela. Stopnja izobrazbe je v primerjavi z

drugimi danskimi regijami podpovprečna in ni prilagojena potrebam podjetij.

Cilj južnodanskega modela rasti je do leta 2020 doseči močno rast, ki bo temeljila na visoki produktivnosti, visoki stopnji zaposlenosti in podjetjih, ki poslujejo na svetovnem trgu. Pri tem naj bi bila produktivnost 10 % višja od povprečja OECD, po stopnji zaposlenosti pa naj bi se regija uvrstila med prvih pet držav OECD.

Regija želi spremeniti velike izzive globalizacije, demografskih sprememb, podnebnih sprememb in proizvodnje obnovljivih virov energije v priložnosti, s tem ko njena podjetja izkoriščajo tržni potencial teh sprememb.

Ta rast naj bi temeljila predvsem na nekaterih področjih s posebnim potencialom rasti:

- zdravstvena ekonomija in socialne inovacije,
- trajnostni viri energije,
- izkustvena ekonomija, predvsem turizem, živila in dizajn.

Regija Južna Danska naj bi rast in zaposlovanje dosegla s krepitvijo človeškega kapitala in izobraževanja, spodbujanjem podjetništva, dostopom do kapitala, raziskavami, inovacijami in novimi tehnologijami ter razvojem grozdov.

Z akcijskim načrtom naj bi se uresničili bistveni cilji strategije, pri čemer so v njem imenovani posebni cilji in področja ukrepanja na posameznih zgoraj navedenih področjih. V načrtu naj se prednostno obravnavajo pobude, od katerih se pričakuje, da bodo največ prispevale k uresničitvi ciljev:

- izvajanje Akta za mala podjetja in politik EU z južnodanskim modelom rasti,
- razvoj podjetniške kulture s svetovanjem in usposabljanjem,
- krepitev regionalnega povezovanja in čezmejnega sodelovanja ter razvoj medregionalne politike podjetniških grozdov,
- ekološki trajnostni razvoj.

Regionalni forum za rast

Model rasti je razvil regionalni forum za rast, javno-zasebno partnerstvo, ki v dialog pove-

zuje gospodarstvo, izobraževalne ustanove, sindikate in delodajalce, občine in regijo Južna Danska. Forum ima 20 članov, ki jih imenuje regionalni svet na predlog občin in podjetniških združenj ter se pod predsedstvom regije sestane večkrat letno.

Forum za rast je središče vseh regionalnih pobud za rast.

Forum poleg strateškega dela daje priporočila za sofinanciranje regionalnih projektov za podporo gospodarstvu, podpira ustanavljanje in naseljevanje podjetij, spodbuja povpraševanje po novih izdelkih in storitvah, želi izboljšati dostop podjetij do tveganega kapitala in drugih skladov ter okrepiti raziskave, izobraževanje, usposabljanje in širjenje znanja v gospodarstvu.

Forum za rast je pristojen tudi za spremljanje pogojev za rast na lokalni in regionalni ravni in spremljanje uvedenih ukrepov. Poleg tega v zelo strukturiranem sistemu ocenjuje posamezne projekte. Redna poročila o napredku, ki jih pripravi, ocenijo zunanji ocenjevalci, ki preverijo njihovo učinkovitost in njihov prispevek k doseganju ciljev.

Prednostne naloge pri izvajanju SBA v regiji Južna Danska

Južna Danska pri izvajanju SBA največjo pozornost namenja načelom izboljšanje podjetništva, dostop do financ, izkoriščanje priložnosti enotnega trga ter inovativno javno naročanje.

Podjetništvo

Regiji ocenjuje izobraževanje in usposabljanje za podjetništvo od osnovne šole do diplome in še po njej kot bistveno za to, da bo imela uspešne podjetnike. Pri izobraževanju po njenem mnenju ne gre samo za znanja s področja ekonomike podjetij, temveč tudi za spodbujanje ustvarjalnosti in pripravljenosti za tveganje.

Na univerzah je več ustanov, ki povezujejo visoke šole in gospodarstvo ter spodbujajo sposobnosti študentov na področju inovacij in podjetništva.

Poleg tega naj bi sodelovanje visokih šol in regionalnih MSP okrepilo izmenjavo ter s tem olajšalo prenos.

Svetovanje podjetjem

Bistveni del strategije je tudi ciljno usmerjeno svetovanje v vsaki fazi obstoja podjetja. Regionalni center za razvoj podjetništva podjetjem ponuja strokovnjake z vseh področij poslovanja, od računovodstva do trženja. Posebna pozornost je namenjena svetovanju podjetnicam.

Regija izvaja tudi sistem zgodnjega opozarjanja in pobudo Nova priložnost, v okviru katere poteka svetovanje podjetjem v finančnih težavah in pomoč nedobičkonosnim podjetjem, da lahko z najmanjšimi možnimi stroški prenehajo s poslovanjem.

Tudi na lokalni ravni so ustanove, ki podjetnikom ponujajo svetovanje in usposabljanja.

Dostop do financiranja

Dobiti pravi kredit je velik izziv za MSP, ki pogosto nimajo veliko lastnega kapitala. Regija ponuja pregled financ, ki vsebuje priporočila za optimalno financiranje. Svetovalci za MSP naj bi MSP pomagali pridobiti kapital.

V regiji je več pobud, katerih cilj je izboljšati dostop do kapitala. Javni skladi v sodelovanju z zasebnimi partnerji in danskimi bankami zagotavljajo tvegani kapital. Še en sklad podpira podjetja v zdravstveni panogi, ki imajo sedež v oddaljenih podeželskih regijah, s krediti in tveganim kapitalom. Dva sklada pa podpirata tehnološka podjetja.

Izkoriščanje priložnosti enotnega trga in internacionalizacija

Internacionalizacija je bistveni sestavni del strategije regije Južna Danska. Regija krepi izvoz s številnimi ukrepi. Prek urada za zvezo v Bruslju je dejavna v več mrežah, med drugim v mreži ERRIN, in podpira MSP, da lahko sodelujejo pri prednostnih nalogah evropskih projektov in trgov rasti.

Regionalni center za razvoj podjetništva podpira MSP pri pripravljanju tržnih analiz, sodelovanju na sejmih in izmenjavi izkušenj ter mreženju.

Poseben poudarek je na čezmejnem sodelovanju z nemško zvezno deželo Schleswig-Holstein in vzpostavljanju inovacijskih mrež z mednarodnimi partnerji.

Inovativno javno naročanje

Ena od prednostnih panog regije Južna Danska je zdravstvena ekonomija. V okviru javno-zasebnih partnerstev je razvila strategije za javno naročanje, ki izboljšujejo učinkovitost javnega zdravstva in krepijo inovativnost podjetij.

V okviru pilotnih projektov se pripravljajo in preskušajo smernice za predkomercialna naročila, pri katerih so javni naročniki prvi kupci tehnoloških novosti, in s tem krepijo inovacije v MSP.

Poleg tega si regija prizadeva, da bi MSP bolje razumela javno povpraševanje in naročanje ter bi tako tudi pogosteje sodelovala pri javnih razpisih. Za to si prizadeva denimo tudi s partnerstvi velikih in malih podjetij, ki MSP omogočajo boljši dostop do trga javnih naročil na Danskem. Hkrati pa naj bi se s temi partnerstvi izboljšale tudi možnosti MSP za izvoz.

Uporaba sredstev strukturnih skladov pri izvajanju

Evropski strukturni skladi imajo pomembno vlogo pri izvajanju modela rasti. Sredstva se kombinirajo z javnimi in zasebnimi sredstvi in uporabijo za prednostne naloge regionalnih projektov za podporo gospodarstvu, ki jih priporoči na primer forum za rast.

Primer izvajanja SBA v regiji

Welfare Tech Invest – Z izboljšanim dostopom do tveganega kapitala do inovacij in rasti

Dostop do kapitala je izziv tudi za podjetja, ki imajo v regiji Južna Danska močan tržni položaj. Leta 2012 je bil ustanovljen kapitalski sklad **Welfare Tech Invest – Južna Danska**, ki naj bi podjetjem, ki so dejavna na področju zdravstvene tehnologije, izboljšal dostop do tveganega kapitala. Sklad ima za naložbe v podjetja v regiji, ki so dejavna na področju zdravstvene tehnologije, na voljo približno 10 milijonov EUR. Še približno 2,7 milijona EUR pa je na voljo za kredite podjetnikom na podeželskih območjih regije.

Polovico sredstev sklada prispevajo skladi EU, polovica pa je regionalnih javnih sredstev, pri

čemer sklad upravljajo profesionalni upravljavci naložb, ki imajo posebna panožna znanja.

Sredstva, ki jih izplača sklad, se odvisno od posameznega primera kombinirajo z denarjem drugih vlagateljev in kreditodajalcev.

Cilji sklada v prvih petih letih delovanja so:

- naložbe v 12 mladih podjetij v regiji, ki so dejavna na področju zdravstvene tehnologije;
- 30 kreditov za podjetja s podeželskih območij regije;
- zagotovitev 175 do 250 novih delovnih mest v podjetjih, ki so v portfelju sklada.

<http://www.regionsyddanmark.dk/wm235842>

3.6 Helsinki

Helsinki-Uusimaa je regija, v kateri je glavno mesto Finske in ima približno 1,6 milijona prebivalcev. To je več kot četrtina vsega prebivalstva Finske.

Regija je gospodarsko in znanstveno središče države ter je na področjih ekonomije znanja, gospodarske učinkovitosti in konkurenčnosti med vodilnimi evropskimi regijami. Približno 100 000 podjetij v regiji Helsinki-Uusimaa, od katerih je 90 % malih podjetij, ustvari 39 % finskega bruto domačega proizvoda.

Čeprav se je uvrstitev Finske in Helsinkov na lestvici inovativnosti poslabšala, ima regija še vedno enega najboljših inovacijskih sistemov na svetu. Izziv za prihodnost pa je ohraniti in spet povečati raven inovacij.

Regijo so prizadele tudi demografske spremembe. Število delovno aktivnih se bo v naslednjih letih zaradi staranja prebivalstva zmanjšalo.

Politična vizija regije Helsinki-Uusimaa do leta 2033

Regionalni svet, ki ga sestavljajo predstavniki vseh občin v regiji, je leta 2009 po intenzivnem posvetovanju z vsemi pomembnimi deležniki v regiji in finsko vlado sprejel strategijo. Regija je v strategijo zapisala cilj, da si želi okrepiti svoj položaj mednarodne prestolnice za rast in

inovacije. Regija tako želi postati motor celotne države.

Vizija je podprepljena z več strateškimi cilji, ki so med drugim:

- razviti regijo v najpomembnejši inovacijski grozd na območju Baltika v inovacijskem okolju, ki temelji na povpraševanju in odprtosti,
- narediti regijo privlačnejšo za vlagatelje in podjetnike,
- razviti regijo v prvo ogljično nevtralno finsko regijo.

Prednostne naloge politike na področju MSP in izvajanja SBA:

Finska vlada je sprejela program za zaposlovanje in podjetništvo, ki temelji na načelih SBA. Regije, tudi Helsinki-Uusimaa, so poleg tega določile svoje lastne regionalne prednostne naloge. Glavni cilji so povečati pripravljenost MSP za vstop v procese rasti, okrepiti izobraževanje za podjetništvo, zmanjšati birokratske ovire za podjetnike in oceniti učinke zakonodaje na podjetja.

Poleg spodbujanja zagonov podjetij se podpira tudi obnova obstoječih podjetij. Strukturne spremembe svetovnega gospodarstva se odražajo tudi v regiji Helsinki-Uusimaa. Spremembe so najbolj prizadele tehnološki sektor in zlasti sektor IKT. Novoustanovljena in obstoječa podjetja lahko z novimi tehnološkimi pristopi ustvarijo nove možnosti za vstop v procese rasti.

Poslovne priložnosti ponuja tudi rastoče povpraševanje po zdravstvenih in izobraževalnih storitvah ter storitvah nege, ki bi jih podjetja v regiji lahko izkoristila, regija pa ustrezno podprla.

Strategija zadeva številne teme SBA in določa njihovo izvajanje v regiji:

Regija bo skupaj z regionalnimi organizacijami za MSP vzpostavila podjetjem prijazno upravo. To bo vključevalo oblikovanje inovacijam prijaznih procesov naročanja z vzpostavitvijo dialoga med naročniki in ponudniki storitev, krepitev sodelovanja med ponudniki in pripravo smernic

za javno upravo. Poudarek bo na predkomercialnih aplikacijah.

Regija podpira MSP tudi pri izkoriščanju poslovnih priložnosti na področju okolja. Ovrednoti okoljske inovacije, strokovni svet pa jih oceni. Svet v primeru pozitivne ocene nato pomaga podjetju oblikovati individualni načrt za uvedbo inovacije na trg.

Podjetja imajo koristi od ocene njihove inovacije, ki jo opravijo specialisti, podpore pri razvoju trga in internacionalizaciji, vzpostavitve mrež med podjetji in raziskovalnimi ustanovami ter financiranja.

V regiji Helsinki-Uusimaa je ena od prednostnih nalog politike na področju MSP spodbujanje mladega podjetništva. Regija je v ta namen

vedla številne ukrepe in dejavnosti v šolah in na univerzah, da bi pri učencih in študentih okrepila „podjetniški duh“. Podjetniki so na primer v šolah pripovedovali svoje zgodbe, da bi že učencem približali podjetništvo.

Regija izvaja tudi primere dobre prakse, ki jih je prevzela od drugih regij, na primer Podjetniški torek (Entrepreneurship Tuesday). V okviru Podjetniškega torka znani podjetniki med pogovorom spodbujajo študente, naj ustanovi svojo podjetje.

Regija v partnerstvu z različnimi institucijami z infrastrukturo, s svetovanjem in financiranjem spodbuja podjetniško okolje skozi celoten proces rasti od pridobivanja zamisli, ustanovitve do procesov rasti MSP.

Različne stopnje modela so podrobneje opisane v spodnji tabeli:

Pridobivanje zamisli in nastajanje podjetij	Ustanovitev in razvoj	Širitev	Internacionalizacija
odcepitve od univerz in raziskovalnih ustanov => aktiviranje in ocena idej	inkubatorji ustanove za podporo podjetjem in podjetniškemu okolju => ustanovitev podjetja, začetek poslovanja in svetovanje	znanstveni parki ustanove za podporo podjetjem, platforme za javno-zasebna partnerstva => financiranje rasti in vzpostavitve mreže	ustanove za internacionalizacijo, grozdi, programi za rast => večja rast zaradi internacionalizacije, povezovanja v grozde, tveganega kapitala in evropskih mrež

Model vključuje vse faze razvoja podjetij. Podpore in svetovanja so deležna tudi podjetja, ki so se znašla v težavah. Podjetja v stečaju se z različnimi ukrepi spodbujajo, naj poskusijo znova. Izboljšalo naj bi se tudi javno mnenje o propadlih podjetjih in „novi priložnosti“.

Uporaba sredstev strukturnih skladov pri izvajanju

Regiji je na voljo razmeroma malo sredstev iz strukturnih skladov. Zato se podjetja vseh velikosti večinoma spodbujajo z nacionalnimi sredstvi. Cilj uporabe sredstev iz strukturnih skladov je ustvariti najboljše pogoje za podjetništvo. Zato se s sredstvi ESRR podpirajo

predvsem MSP, in sicer večinoma projekti, ki zaženejo poslovanje MSP in krepijo dolgoročno konkurenčnost podjetij. Za financiranje poslovnih inkubatorjev, ki z mrežo strokovnjakov ponujajo svetovanje glede poslovnih zamisli in ustanavljanja podjetij, se uporabljajo tudi sredstva ESS.

Spremljanje

Spremljanje strategije in merjenje uspešnosti in učinkovitosti ukrepov izvajata in vodita finska vlada in njej podrejeni Center za gospodarski razvoj, promet in okolje.

Regija ima več javnih podjetij, ki po naročilu občin v skladu z letnimi načrti izvajajo ukrepe,

ki jih sprejme regionalni svet. Na tej ravni poteka tudi nadaljnje spremljanje projektov in nadzor. V regiji vsak mesec potekajo usklajevalna srečanja ustanov v regiji in Centra za gospodarski razvoj, na katerih se preverja napredek pri izvajanju ukrepov.

Podjetniška združenja, zbornice in drugi deležniki so vključeni v spremljanje prek občinskih organov.

Primer izvajanja SBA v regiji

Storitev za ustanovitev podjetja Perustayrity.fi

Regija s spletno stranjo perustayrity.fi ponuja brezplačno, hitro in preprosto ustanovitev podjetja prek spleta. Z obiskom spletne strani je mogoče neposredno opraviti vse, kar je potrebno za ustanovitev podjetja, tj. ustvariti vse

bistvene dokumente, odpreti bančni račun in skleniti vsa zavarovanja.

Pri razvoju storitve so sodelovali nacionalni davčni organi, ministrstvo za zaposlovanje in gospodarstvo ter drugi organi. K vključitvi svojih storitev so bile povabljene banke in zavarovalnice. Številne med njimi so se tudi že odzvale.

Leta 2012, ko je bila postavljena ta spletna stran, je bilo prek nje že ustanovljenih več kot 1 000 podjetij.

Sistem je bil razvit in vzpostavljen tako, da ga je mogoče z nekaterimi spremembami prenesti tudi v druge države.

www.perustayrity.fi

http://uudenmaanliitto.fi/en/helsinki-uusimaa_region

4

Konkretni primeri projektov iz evropskih regij

© .../Photodisc/Thinkstock

Poleg predstavljenih regij projekti za izvajanje SBA seveda potekajo tudi v številnih drugih evropskih regijah. Projekti so zelo različni in odražajo vsa načela SBA. V vodniku je predstavljenih osem takih primerov dobre prakse iz osmih regij.

Več projektov je predstavljenih na tej spletni povezavi <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/best-practices/database/SBA/index.cfm?fuseaction=welcome.detail>.

4.1 Spletni izračun upravne obremenitve | Estonija | Talin | Ministrstvo za komunikacije

Spletni izračun upravne obremenitve omogoča izračun časa in sredstev, potrebnih za izpolnitev pravnih oziroma upravnih obveznosti. Pri izračunu se upoštevajo štiri dejavniki:

- 1) čas, potreben za izpolnitev pravnih oziroma upravnih obveznosti;
- 2) takse, ki se plačajo referentom;
- 3) kolikokrat je treba izpolniti posamezno obveznost;
- 4) število oseb, vključenih v izpolnjevanje posamezne obveznosti.

Uporabniki spletne platforme lahko poleg izračuna dostopajo tudi do starih izračunov in tako ugotovijo, kakšno je gibanje upravne obremenitve. Uporabniki lahko na platformi tudi izdelajo poročilo in tako denimo dobijo pregled nad upravno obremenitvijo v določeni dejavnosti in jo primerjajo z upravno obremenitvijo v drugi dejavnosti.

Izračun upravne obremenitve je na voljo na tej spletni povezavi: hkm.mkkm.ee.

4.2 Sistem zgodnjega opozarjanja | Danska | Arhus | Danski center za razvoj podjetništva

Ustanavljanje podjetij ali povečanje števila zagonov podjetij med drugim najbolj ovira strah pred stečajem. Danska je, da bi opogumila mlade podjetnike, vzpostavila „sistem zgodnjega opozarjanja“. Vanj so vključeni profesionalna medpodjetniška služba (B2B) in strokovnjaki za gospodarstvo, ki so prostovoljci. Sistem zgodnjega opozarjanja ponuja brezplačno, zaupno in profesionalno pomoč podjetjem v krizi ter jim pomaga, da spet začnejo ustvarjati dobiček ali pravilno uvedejo stečajni postopek.

Pobudo financira sklad za globalizacijo, s katerim naj bi Danska postala eno najkonkurenčnejših gospodarstev na svetu. Ker imajo novi podjetniki praviloma na voljo manj sredstev in si ne morejo privoščiti profesionalnega svetovanja, je bil osrednji cilj pobude vzpostaviti mrežo svetovalcev in gospodarskih strokovnjakov prostovoljcev. S svetovalci je mogoče navezati stik prek spleta in v petih regionalnih razvojnih centrih. Svetovalci najprej pregledajo podjetje in ugotovijo, ali ga je mogoče rešiti ali bo šlo v stečaj. Skladno z rezultati pregleda se podjetja nato napotijo k strokovnjakom.

V okviru sistema zgodnjega opozarjanja je od leta 2008 pri izhodu iz krize ali prenehanju poslovanja prejelo pomoč 2 800 podjetij z vse Danske. Povprečni javni dolg podjetij je po podpori programskih svetovalcev znašal pribl. 100 000 EUR. To je približno 20 odstotkov manj od povprečnega dolga primerljivih podjetij, ki niso prejela podpore pri zapiranju podjetja.

4.3 Postati podjetnik z enim samim klikom | Italija | Sardinija | Oddelek za industrijo

Ta pobuda je namenjena zmanjšanju upravne obremenitve ter izboljšanju odnosov med podjetji in upravnimi organi. Z njo se podjetniki spodbujajo k ustanavljanju podjetij ter širjenju ali vzpostavitvi novih podjetniških dejavnosti. Pri tem se največ pozornosti namenja ukrepom za poenostavitev upravnih formalnosti, predpisov in postopkov. Na spletni platformi so prisotni vsi upravni organi, ki so pristojni za odobritev ustanovitve podjetja. Ta platforma je povezana s tematskim portalom. Tako imajo podjetniki na enem mestu na voljo vse informacije in obrazce, da lahko predložijo vlogo in spremljajo njeno obravnavo.

4.4 Pripravljen na prevzem obrti | Nemčija | Brandenburg | Niederlausitzer Kreishandwerkerschaft

Projekt „Pripravljen na prevzem obrti“ omogoča dodatno usposabljanje sposobnim vajencem neposredno po zaključku vajeništva in mladim

pomočnikom pri obrtnikih vzporedno z zaposlitvijo. Cilj projekta je čimprejšnja in potrebam prilagojena priprava na prevzem vodilnega mesta in v najboljšem primeru prevzem podjetja. S pomočjo projekta se lahko regija Južni Brandenburg, ki ima velik delež obrtnikov, hitreje in sproti spopada z velikimi izzivi demografskih sprememb ter pomembno prispeva k zagotavljanju strokovnjakov v deželi Brandenburg. V obdobju 2008–2010 se je število dodatno usposobljenih vajencev povečalo za štirikrat. Projekt se financira iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in je bil že dvakrat nagrajen.

http://www.efre.brandenburg.de/media_fast/4055/16_FIT.pdf

4.5 Edinstveni ekosistem za podjetnike | Irsko | Okrožje Kerry | Javno-zasebno partnerstvo

„Program za spodbujanje podjetništva pri otrocih“ in „Program za spodbujanje podjetništva pri mladih“ sta pobudi Inštituta za tehnologijo, Univerze Tralee, tehnološkega parka Shannon Development Kerry Tech Park in spletnega mesta Tweak.com.

Cilj programa za spodbujanje podjetništva pri otrocih je posredovati otrokom osnove podjetniškega razmišljanja ter s tem spodbujati ozaveščenost o vlogi podjetnika v družbi in njeno razumevanje. Namen je usposobiti otroke za podjetniško razmišljanje in razumevanje, da so samoiniciativnost, ustvarjalnost in neodvisnost v sodobnem podjetniškem svetu neprecenljive. Ciljna skupina programa so šolarji, stari od 8 do 12 let.

Program se izvaja v sodelovanju z največjim irskim ponudnikom seminarjev, to je Mary Immaculate College of Education. V začetni fazi je v programu sodelovalo 15 odstotkov šol iz regije, danes pa je v program vključenih približno 50 do 60 odstotkov šolarj in šolarjev iz regije. V prihajajočem letu naj bi se model nadgradil ter nato potekal tudi na nacionalnih in mednarodnih šolah.

<http://www.juniorentrepreneur.ie/>

<http://www.youngentrepreneur.ie/>

4.6 Postani mednarodni | Avstrija | Dunaj | Avstrijska gospodarska zbornica

Izvoz bistveno prispeva k stabilni gospodarski rasti v Avstriji in je zato pomemben dejavnik za blaginjo. Avstrijska gospodarska zbornica in zvezno ministrstvo za gospodarstvo, družino in mlade sta sprejela obsežen paket ukrepov z naslovom „Go International“ (Postani mednarodni), da bi utrdila in izboljšala odličen položaj, ki ga ima Avstrija kot izvoznica v mednarodnem okolju, v katerem vlada vedno hujša konkurenca, ter povečala mednarodno konkurenčnost MSP. V ta paket je vključenih šest ukrepov podpore:

- spodbujanje izvoza,
- osredotočenost na panoge in tematska področja,
- mednarodno povezovanje na področju tehnologije,
- spodbujanje konkurenčnosti z izobraževanjem,
- pospeševanje izvoza storitev in mednarodnih projektov;
- okrepitev komunikacije.

Strateški cilj paketa ukrepov „Postani mednarodni“ je utrditi položaj Avstrije med petimi največjimi izvoznicami v EU-15 in si prizadevati za napredovanje na prva tri mesta. Za posamezne instrumente podpore je bilo opredeljenih 27 operativnih ciljev, vključenih v interni in zunanji proces spremljanja.

62 % podjetij, ki so se vključila v pobudo, meni, da so jim prireditve pomagale najti nove poslovne partnerje na določenih ciljnih trgih. 76 % vseh podjetij, ki so prejela podporo za tehnološki razvoj, je lahko začelo vsaj en konkreten projekt. V okviru uresničevanja cilja ustvarjalno gospodarstvo je mednarodne platforme s področij arhitekture, oblikovanja, mode, filma, umetnosti, večpredstavnosti in glasbe obiskalo več kot 1 600 udeležencev, poleg tega pa so podjetja pridobila nove naročnike in izpilila svoj mednarodni profil.

4.7 Platforma za podjetnike | Portugalska | Lizbona | Portugalska industrijska in gospodarska zbornica

Projekt je nastal v sodelovanju s Portugalskim industrijskim združenjem (AIP), Urdom za strategijo in načrtovanje in Centralnim organom državne uprave. Najprej je bila izvedena raziskava, s pomočjo katere so bili ugotovljeni naslednji problemi: izjemno težko finančno in gospodarsko okolje, naraščanje brezposelnosti, zelo nizek odstotek podjetij, ki so jih ustanovile ženske, raztresenost informacij doma in v tujini, kultura izogibanja tveganju in pomanjkanje kulture sodelovanja in inovacij. Na podlagi raziskave so bila nazadnje opredeljena štiri prednostna področja za spodbujanje MSP:

1. razvoj kompetenc;
2. razvoj in ocena poslovnih področij;
3. vzpostavitev mrež;
4. seznanjanje s podjetniško kulturo in njeno širjenje.

V okviru platforme se ponujajo delavnice za ustanovitev podjetja, zagotavlja podpora pri dostopu do virov financiranja in novih trgov, vzpostavljajo mreže za sodelovanje med podjetniki in udeleženci na trgu, spodbujata razvoj partnerskih mrež in izboljšanje možnosti podjetnikov za izobraževanje. Pri izvajanju sodelujejo podjetniki, združenja, podjetja, mestni upravni organi, srednje in poklicne šole ter univerze in visoke strokovne šole. Projekt se je izvajal v regijah Severna Portugalska, Srednja Portugalska, Alentejo, Algarve in Lizbona, v njegovem okviru je potekalo 22 delavnic, k sodelovanju pa je pritegnil 50 partnerjev in 61 podpornih agencij.

4.8 Implantis| Rhône-Alpes | Lyon | Enterprise Rhône-Alpes International (ERAI)

Mreža ERAI zaradi vedno večjega števila podjetij, ki v tujini ustanovijo podružnico, ki bi jim omogočila neposreden dostop do trga, podpira internacionalizacijo podjetij v regiji

Rhône-Alpes. Ponuja sistem (Implantis), ki podjetjem omogoča, da se registrirajo v tujini, vključijo na nove trge in razširijo svojo poslovno mrežo. Njen cilj je ponuditi preprost in konkreten sistem, s katerim lahko podjetja v tujini neposredno in učinkovito dosežajo uspeh pri svojem poslovanju.

Implantis ima tri različne faze (preverjanje, preučevanje in izvedba), ki zagotavljajo uspešno ustanovitev podjetja v tujini. Najprej se opravi pogovor z mednarodnim razvojnim svetovalcem mreže ERAI o finančnem položaju podjetja ter o njegovih kratkoročnih in srednjeročnih strategijah glede mednarodnega razvoja. Po podpisu pogodbe o sodelovanju

v sistemu Implantis ERAI poskrbi za ugodne pogoje za ustanovitev podjetja in vzpostavi pomembne stike za podjetje. V okviru sistema Implantis lahko podjetja izbirajo med tremi različnimi možnostmi izvedbe: Light Implantis, Junior Implantis in Senior Implantis.

Mreža ERAI je lahko v okviru svoje storitve Implantis doslej pomagala več kot 1 000 podjetjem, za uresničitev svojih ciljev v tujini pa sistem trenutno uporablja več kot 150 podjetij v regiji Rhône-Alpes. Od programa imajo koristiti predvsem MSP; njim je namenjenih pribl. 80 odstotkov naložb sistema Implantis®.

<http://www.implantis.com/>

5

Evropski natečaji za regionalne pobude za izvajanje SBA

© .../Photodisc/Thinkstock

5.1 Evropska podjetniška regija

Odbor regij je leta 2009 začel podeljevati nagrado, ki se imenuje evropska podjetniška regija (EPR). S tem želi prispevati k spodbujanju izvajanja „Akta za mala podjetja“ za Evropo na regionalni in lokalni ravni.

Naziv „podjetniška regija leta“ se podeli organom lokalnih in regionalnih skupnosti, ki imajo izredne vizije in akcijske načrte za okrepitev podjetništva v prihodnosti. Velikost ali ekonomska moč regije ne vpliva na izbor. Bistveno je, kako namerava regija v okviru svojih možnosti spodbujati svoj podjetniški potencial.

Cilja EPR sta:

- **izvajanje Akta za mala podjetja za Evropo (SBA)** v okviru partnerstva,
- **najboljša možna uporaba javnih virov/virov EU** za razvoj politike za spodbujanje podjetništva v regiji.

Odbor regij tako prispeva k spodbujanju dinamičnih, ekoloških in podjetniških regij v vsej

Evropi. Izbirna komisija EPR redno preverja izvajanje ukrepov.

Velik pomen se pripisuje partnerskemu konceptu, na podlagi katerega pri razvoju in izvajanju strategije sodelujejo vsi pomembni akterji (predstavniki podjetij, visokih šol, grozdov in drugi) in vladne/upravne ravni (upravljanje na več ravneh).

Poleg tega Odbor regij s pobudo EPR podpira tudi vzpostavitev vseevropske mreže med regijami EPR, da bi s tem okreplil medregionalno sodelovanje na področju spodbujanja podjetniških pobud.

Dosedanje zmagovalke natečaja so (naziv se vsako leto podeli trem regijam):

- 2011 dežela Brandenburg (DE), grofija Kerry (IRL) in Murcia (ESP)
- 2012 Katalonija (ESP), Helsinki-Uusimaa (FIN) in Trnava (SLK)
- 2013 Nord Pas-de-Calais (FR), Južna Danska (DEN) in Štajerska (AT)

2014 Flandrija (BEL), Marche (IT) in Nordbrabant (NL)

5.2 Evropska nagrada za spodbujanje podjetništva

Evropska komisija podeljuje evropsko nagrado za spodbujanje podjetništva (European Enterprise Promotion Awards) za inovativne in uspešne ukrepe javnih institucij in javno-zasebnih partnerstev, s katerimi se spodbujata podjetniški duh in podjetništvo na lokalni, regionalni ali nacionalni ravni. Prejemniki nagrade naj bi bili drugim za zgled.

Na tem evropskem natečaju lahko sodelujejo nacionalni, regionalni ali lokalni organi, izobraževalne ustanove in gospodarske organizacije ter javno-zasebna partnerstva iz vseh držav članic EU, vključno z Islandijo, Norveško, Srbijo in Turčijo.

Na nacionalne predizbore se vsako leto prijavi približno 350 organizacij oziroma projektov. Od tega se jih več kot 50 kvalificira za evropski natečaj.

Natečaj za evropsko nagrado za spodbujanje podjetništva poteka v dveh fazah. Vsaka država po predhodnem nacionalnem izboru imenuje dva kandidata, ki se nato udeležita evropskega natečaja.

Merila za izbor na evropskem natečaju so določena v skladu s prednostnimi nalogami evropskega Akta za mala podjetja ter vključujejo:

- spodbujanje podjetništva,
- naložbe v podjetniške kompetence,
- izboljšanje poslovnega okolja,
- spodbujanje internacionalizacije gospodarske dejavnosti,
- spodbujanje razvoja zelenih trgov in učinkovite rabe virov,
- ter odgovorno in vključujoče podjetništvo.

Več podrobnosti lahko najdete na:

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/best-practices/european-enterprise-awards/index_en.htm

6

Dodatki, reference in povezave

© .../Photodisc/Thinkstock

6.1 Deset načel SBA

1. **Ustvariti okolje, v katerem bodo podjetniki in družinska podjetja lahko uspevali in kjer bo podjetništvo nagrajeno.**

Za podjetništvo je treba navdušiti zlasti mlade in ženske.

2. **Zagotoviti, da bodo pošteni podjetniki v stečajju kmalu dobili novo priložnost.**

Komisija za povečanje družbene sprejemljivosti „nove priložnosti“ priporoča kampanje za krepitev ugleda. V EU vsako leto predlaga stečajni postopek 700 000 MSP.

3. **Predpise oblikovati v skladu z načelom „najprej pomisli na male“.**

36 odstotkov MSP v EU meni, da je v zadnjih dveh letih njihovo poslovanje otežila papirologija. Komisija EU želi do leta 2012 zmanjšati upravno obremenitev za 25 odstotkov. Ustanovitev podjetja bi morala biti mogoča v roku enega tedna, ustrezna dovoljenja pa bi morala biti izdana najpozneje v enem mesecu.

Komisija je že leta 2007 ustanovila „skupino na visoki ravni“, ki jo sestavljajo zunanji strokovnjaki in vodi nekdanji bavarski ministrski predsednik Edmund Stoiber, ukvarja pa se izključno z zmanjševanjem birokracije.

4. **Doseči, da se bodo javne uprave odzivale na potrebe MSP.**

Osnovni zamisli za izvajanje tega načela sta uvedba e-uprave in storitev „vse na enem mestu“ za vse potrebe MSP.

5. **Prilagoditi orodja javne politike potrebam MSP: olajšati sodelovanje MSP pri javnih naročilih in boljši izrabi državnih pomoči za MSP.**

Komisija želi oblikovati postopke za pridobivanje podpore za MSP, ki so deloma kompleksni in dolgotrajni, tako, da bodo bolj učinkoviti in privlačni.

6. **Olajšati dostop MSP do financiranja ter poskrbeti za pravočasno plačevanje.**

Zlasti naj bi se olajšal dostop MSP do tvegane kapitala, mikrokreditov in dolžniško-

lastniškega financiranja. Nepravočasno plačevanje v evropski poslovni sferi je vzrok za vsak četrti stečaj.

7. Pomagati MSP, da bolje izkoristijo priložnosti, ki jih ponuja enotni trg.

Komisija spodbuja storitve svetovanja in povezovanja, kot je mreža Enterprise Europe Network. Države članice morajo okrepiti tudi spletno mrežo SOLVIT, ki posreduje v primeru težav s predpisi enotnega trga.

8. Spodbujati nadgradnjo spretnosti in znanj v MSP in vse oblike inovacij.

Raziskave MSP naj bi se z ukrepi podpore podpirale tudi v okviru čezmejnega sodelovanja.

9. Omogočiti MSP, da bodo izzive okolja spremenila v priložnosti.

Ponudniki okoljske tehnologije so že danes predvsem MSP. MSP bi morala za večjo energetske učinkovitost uporabljati sisteme za upravljanje okolja.

10. Spodbuditi MSP, da bodo izkoristila prednosti rasti trgov.

Velika podjetja v primerjavi z MSP bolje izkoriščajo priložnosti na trgih v tujini. MSP je treba pomagati, da bodo izkoristila prednosti globalizacije in širitve EU.

6.2 Pregled ukrepov SBA in možnosti izvajanja ukrepov v regijah

Pregled ukrepov Akta za mala podjetja in njihovo izvajanje v regijah			
Ukrepi SBA in pregleda SBA	Neposredna pristojnost		Komentar
	Centralna	Decentralna	
1. EU in države članice morajo ustvariti okolje, v katerem bodo podjetniki in družinska podjetja lahko uspevali in bo podjetništvo nagrajeno. Bolje morajo poskrbeti za bodoče podjetnike, zlasti s podpiranjem podjetniških interesov in talenta, zlasti med mladimi in ženskami ter s poenostavljanjem pogojev za prenos poslovanja.			
Države članice so pozvane, da spodbujajo inovativno in podjetniško miselnost med mladimi z uvedbo podjetništva kot ključnega znanja v učnih programih, posebno v srednješolskem izobraževanju, ter zagotovijo, da se bo to ustrezno odražalo v učnih gradivih.	Da	Da	
Države članice so pozvane, da zagotovijo, da se bo pomembnost podjetništva ustrezno odražala v usposabljanju učiteljev.	(Da)	(Da)	Odvisno od šolskega sistema
Države članice so pozvane, da povečajo sodelovanje s poslovno skupnostjo zaradi oblikovanja sistematičnih strategij za izobraževanje o podjetništvu na vseh ravneh.	Da	Da	Odvisno od šolskega sistema

	Centralna	Decentralna	Komentar
Države članice so pozvane, da zagotovijo, da obdavčenje (zlasti davek na dediščine in darila, obdavčenje dividend in davek od premoženja) ne bo nepotrebno oviralo prenosa poslovanja.	Ne	Ne	
Države članice so pozvane, da vzpostavijo sheme za povezovanje prenosljivih podjetij s potencialnimi novimi lastniki.	Da	Da	
Države članice so pozvane, da zagotovijo mentorstvo in podporo za prenos poslovanja.	Da	Da	
Države članice so pozvane, da zagotovijo mentorstvo in podporo za podjetnice.	Da	Da	
Države članice so pozvane, da zagotovijo mentorstvo in podporo za priseljence, ki bi radi postali podjetniki.	Da	Da	
2. Države članice morajo zagotoviti, da bodo poštene podjetniki v stečaju kmalu dobili novo priložnost.			
Države članice so pozvane, da spodbujajo pozitivno naravnost družbe do ponovnega zagona podjetnikov, na primer z informacijskimi kampanjami.	Da	Da	Nacionalne kampanje lahko dopolnijo z regionalnimi pobudami
Države članice so pozvane, da skušajo v enem letu dokončati vse pravne postopke za prenehanje podjetja v primeru stečaja, ki ni bil posledica goljufije.	Ne	Ne	To je praviloma določeno v nacionalni zakonodaji.
Države članice so pozvane, da zagotovijo, da bodo podjetniki, ki začnejo znova, obravnavani enako kot novi podjetniki, med drugim z njihovim vključevanjem v sisteme podpore.	(Da)	Da	Odvisno od izvajanja programov podpore, zlasti iz strukturnih skladov
3. EU in države članice morajo oblikovati predpise v skladu z načelom „najprej pomisli na male“ ob upoštevanju značilnosti MSP pri oblikovanju zakonodaje in poenostaviti regulativno okolje.			
Države članice so pozvane, da upoštevajo smotrnost uvedbe enotnih datumov začetka veljavnosti in letnega izkaza zakonodaje, ki je začela veljati.	Da	Da	Če je ta zakonodaja v pristojnosti regij in je ne sprejema država
Države članice so pozvane, da pri izvajanju zakonodaje EU izkoristijo določbe o prožnosti, namenjene MSP, in se izogibajo „prekomernemu izvajanju postopkov“.	Ne	Ne	Po potrebi tudi na regionalni ravni, če zakonodajo EU izvaja regija

	Centralna	Decentralna	Komentar
Države članice so pozvane, da sprejmejo enako ambiciozne cilje za zmanjšanje upravne obremenitve za 25 % do leta 2012 na ravni EU, kjer to še ni bilo storjeno, in da te cilje uresničujejo.	Da	Da	
Države članice so pozvane, da zagotovijo čimprejšnje sprejetje predlogov glede zmanjšanja upravne obremenitve v zakonodaji Skupnosti.	praviloma ne	praviloma ne	To je praviloma določeno v nacionalni zakonodaji.
Države članice so pozvane, da sprejmejo predlog Komisije, ki bo državam članicam omogočil zvišati prag za registracijo DDV na 100 000 EUR.	Ne	Ne	
4. EU in države članice morajo poskrbeti, da se bodo javne uprave odzivale na potrebe MSP, slednjim kar najbolj olajšati poslovanje, zlasti z uveljavljanjem e-uprave in rešitev „vse na enem mestu“.			
Države članice so pozvane, da znižajo prispevke, ki jih zahtevajo uprave držav članic za registracijo podjetja, in se pri tem zgledujejo po najuspešnejših članicah EU.	Ne	Da	
Države članice so pozvane, da še naprej zmanjšujejo čas, potreben za ustanovitev podjetja, na manj kot teden dni, kjer to še ni uresničeno.	Da	Da	Regije lahko tudi pomagajo državnim organom in tako skrajšajo potreben čas.
Države članice so pozvane, da pospešijo začetek poslovanja MSP z zmanjšanjem in poenostavitvijo dovoljenj in odobritev. Zlasti bi lahko države članice določile skrajni rok 1 meseca za izdajo teh dovoljenj in odobritev, razen kadar je to utemeljeno na podlagi nevarnosti za ljudi ali okolje.	(Da)	Da	Regije lahko pospešijo postopke, ki so v njihovi pristojnosti
Države članice so pozvane, da od MSP ne zahtevajo podatkov, ki so že na voljo znotraj uprave, razen če jih je treba posodobiti.	(Da)	(Da)	Odvisno od ravni, na kateri se zahtevajo podatki; možno je vsaj usklajevanje; regije lahko državnim organom vsaj pomagajo pripraviti podatke
Države članice so pozvane, da zagotovijo, da mikro podjetju ni treba več kot enkrat na vsaka tri leta sodelovati v statističnem popisu, ki ga organizira država, regionalni ali lokalni statistični urad, razen če je to potrebno za pridobitev statističnih in drugih vrst podatkov.	Da	Da	Regionalno in lokalno zakonodajo sprejemajo regije

	Centralna	Decentralna	Komentar
Države članice so pozvane, da ustanovijo kontaktno točko, kateri bodo zainteresirane strani posredovale predpise ali postopke, ki nesorazmerno in/ali po nepotrebnem ovirajo dejavnosti MSP.	Da	Da	
Države članice so pozvane, da zagotovijo celovito in pravočasno izvajanje Direktive o storitvah, med drugim z ustanovitvijo enotnih kontaktnih točk, prek katerih lahko podjetja dobijo vse ustrezne informacije ter elektronsko izpolnijo potrebne formalnosti in postopke.	Da	Da	Npr. z ustanovitvijo enotnih kontaktnih točk
5. EU in države članice morajo prilagoditi orodja javne politike potrebam MSP. Uporabiti morajo Kodeks najboljše prakse, ki pogodbenim organom daje smernice za okvir javnega naročanja ES, tako da se MSP olajša sodelovanje v postopkih javnega naročanja. Za reševanje neuspehov na trgu, s katerimi se MSP spopadajo med svojim obstojem, je treba bolje izkoristiti možnosti, ki jih ponujajo pravila o državni pomoči za podporo pri zagonu in spodbujanju MSP.			
Države članice so pozvane, da vzpostavijo elektronske portale za širši dostop do informacij o možnostih sodelovanja pri javnih naročilih pod pragom, ki ga določa EU.	Da	Da	
Države članice so pozvane, da svoje pogodbene organe spodbudijo k razdelitvi pogodb v sklope, kadar je to primerno, in povečajo prepoznavnost priložnosti za podizvajalce.	Da	Da	
Države članice so pozvane, da svoje pogodbene organe opozorijo na obveznost, da preprečijo nesorazmerne zahteve glede usposobljenosti in finančnega stanja.	Da	Da	
Države članice so pozvane, da spodbudijo konstruktiven dialog in vzajemno razumevanje med MSP in večjimi naročniki prek dejavnosti, kot so obveščanje, usposabljanje, spremljanje in izmenjava dobre prakse.	Da	Da	
Države članice so pozvane, da preusmerijo težišče politike na področju državne pomoči za boljšo obravnavo potreb MSP, med drugim z boljše usmerjenimi ukrepi.	Ne	Ne	

	Centralna	Decentralna	Komentar
6. EU in države članice morajo olajšati dostop MSP do financiranja, zlasti do tveganega kapitala, mikrokreditov in dolžniško-lastniškega financiranja ter razviti pravno in poslovno okolje, ki bo podpiralo pravočasno plačevanje v gospodarskem poslovanju.			
Države članice so pozvane, da pripravijo programe financiranja za zaposlitev vrzeli od 100 000 do 1 milijona EUR, zlasti z instrumenti, ki združujejo dolžniško in lastniško financiranje, ob upoštevanju pravil glede državne pomoči.	Da	Da	možnost uporabe sredstev ESRR
Države članice so pozvane, da odpravijo zakonodajne in davčne ovire, ki preprečujejo, da bi skladi tveganega kapitala, dejavni na enotnem trgu, vlagali pod enakimi pogoji kot domači skladi.	Ne	Ne	To se praviloma ureja z nacionalno zakonodajo.
Države članice so pozvane, da zagotovijo, da bo obdavčenje dobičkov podjetij spodbujalo naložbe.	Ne	Ne	v posameznih primerih je to tudi v pristojnosti regij, npr. davek od dohodka iz poslovanja v Nemčiji
Države članice so pozvane, da v celoti porabijo sredstva v okviru programov kohezijske politike in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja v podporo MSP.	(Da)	Da	da, če oblikovanje in izvajanje programov potekata na regionalni ravni
7. EU in države članice morajo spodbuditi MSP, da bolje izkoristijo možnosti, ki jih ponuja enotni trg, zlasti z izboljšanjem upravljanja in obveščanja o politiki enotnega trga, tako da se omogoči boljše zastopanje interesov MSP pri oblikovanju standardov ter olajša dostop MSP do patentov in trgovskih znamk.			
Države članice so pozvane, da zagotovijo pravilno uporabo načela vzajemnega priznavanja.	Ne	Ne	
Države članice so pozvane, da okrepijo sistem za reševanje problemov, SOLVIT, da se zagotovi neformalno, hitro in pragmatično reševanje težav.	Ne	Ne	Praviloma na nacionalni ravni
Države članice so pozvane, da pri izvajanju pravic enotnega trga spodbudijo nacionalne organe za standardizacijo k ponovni proučitvi njihovega poslovnega modela za znižanje stroškov dostopa do standardov.	Ne	Ne	Praviloma na nacionalni ravni
Države članice so pozvane, da zagotovijo pošteno sestavo odborov za standardizacijo.	Ne	Ne	Praviloma na nacionalni ravni

	Centralna	Decentralna	Komentar
Države članice so pozvane, da povabijo nacionalne organe za standardizacijo in evropske organizacije za standardizacijo k izvedbi promocijskih in informacijskih kampanj, da se MSP spodbudi k boljši uporabi standardov in zagotovijo povratne informacije o njihovi vsebini.	Ne	Ne	Regije lahko podpirajo kampanje
Države članice so pozvane, da zagotovijo svetovanje za MSP, vključno s podporo pri obrambi pred nelegalno poslovno prakso.	Da	Da	
8. EU in države članice morajo spodbuditi nadgrajevanje znanj v MSP in vse oblike inovacij. Spodbuditi morajo naložbe MSP v raziskave in njihovo udeležbo v programih podpore za R&R, nadnacionalnih raziskavah, grozdenju in aktivnem upravljanju intelektualne lastnine.			
Države članice so pozvane, da spodbudijo prizadevanja MSP, da se internacionalizirajo in postanejo hitro rastoča podjetja, vključno z udeležbo v inovativnih grozdih.	Da	Da	Npr. z regionalnimi strategijami pametne specializacije in s pomočjo ESRR
Države članice so pozvane, da spodbudijo razvoj sposobnosti MSP na področju raziskav in inovacij, na primer s poenostavljenim dostopom do javne raziskovalne infrastrukture, uporabo storitev R&R, zaposlovanjem usposobljenih delavcev in usposabljanjem, kot to omogoča novi okvir Skupnosti za državno pomoč na področju raziskav, razvoja in inovacij.	Da	Da	Npr. z regionalnimi strategijami pametne specializacije in s pomočjo ESRR
Države članice so pozvane, da odprejo nacionalne raziskovalne programe, kadar to koristi MSP iz drugih držav članic, in prispevajo k dostopu MSP do nadnacionalnih raziskovalnih dejavnosti, npr. s skupnim načrtovanjem programov.	Ne	Da	To se lahko izvede tudi na regionalni ravni.
Države članice so pozvane, da pri izvajanju programa kohezijske politike zagotovijo enostaven dostop MSP do sredstev za podjetništvo, inovacije in znanje.	Da	Da	
Države članice so pozvane, da podprejo razvoj elektronske identitete za podjetja, da jim omogočijo elektronsko izdajanje računov in poslovanje prek e-uprave.	Ne	Ne	

	Centralna	Decentralna	Komentar
Države članice so pozvane, da spodbudijo podjetja, zlasti MSP in druge zainteresirane strani, vključno z organi za javna naročila, da sodelujejo pri dejavnostih, ki prispevajo k hitremu izvajanju pobude za vodilni trg.	Da	Da	
9. EU in države članice morajo MSP omogočiti, da bodo izzive okolja spremenila v priložnosti. Zagotoviti morajo več informacij, strokovnega znanja in finančnih spodbud za polni izkoristek priložnosti novih „zelenih“ trgov in večjo energetske učinkovitost, delno z izvajanjem sistemov okoljskega ravnanja v MSP.			
Države članice so pozvane, da zagotovijo spodbude za ekološko učinkovita podjetja in izdelke (npr. sheme davčnih olajšav in dajanje prednosti subvencioniranju za financiranje trajnostnih podjetij) v skladu s smernicami Skupnosti o državni pomoči za varstvo okolja, in izkoristijo poenostavljen pristop do okoljske pomoči za MSP, ki so ga oblikovali v GBER.	Da	Da	Odvisno od spodbud; davčne olajšave praviloma določa nacionalna zakonodaja; subvencije se pogosto dajejo na regionalni ravni
Države članice so pozvane, da v celoti izkoristijo okoli 2,5 milijarde EUR iz programov kohezijske politike za podporo okolju prijaznim izdelkom in procesom v MSP.	(Da)	Da	Odvisno od tega, kje se razvijajo in izvajajo programi strukturnih skladov
10. EU in države članice morajo podpreti in spodbuditi MSP, da bodo izkoristile rast trgov zunaj EU, zlasti s trgu prilagojeno podporo in dejavnostmi poslovnega usposabljanja.			
Države članice so pozvane, da spodbujajo mentorstvo velikih podjetij v MSP, da jih pripeljejo na mednarodne trge.	Da	Da	
PREGLED			
Države članice so pozvane, da sistematično obravnavajo učinek zakonodaje na MSP z uporabo „testa MSP“ in pri tem upoštevajo razlike v velikosti podjetij, kjer je primerno.	Da	Da	„test MSP“ se lahko izvede na vseh ravneh, zakonodaja se popravi na ravni, na kateri je bila sprejeta
Države članice so pozvane, da vsako leto ob določenem času predstavijo načrt prihodnje zakonodaje na področju poslovanja podjetij, ki bo začela veljati v naslednjem proračunskem obdobju.	Ne	Ne	Kjer je primerno, je možna predpriprava nacionalnih načrtov

	Centralna	Decentralna	Komentar
Države članice so pozvane, da načelo „najprej pomisli na male“ uporabljajo ne le pri zakonodaji, temveč tudi pri upravnih postopkih, ki vplivajo na MSP (npr. z uvedbo enega samega sogovornika in zmanjšanjem obveznosti poročanja).	Da	Da	Zlasti pri oblikovanju postopkov (ne zakonodaje)
Države članice so pozvane, da olajšajo dostop MSP do strukturnih skladov s tem, da MSP omogočijo, da vse podatke za podporo iz strukturnih skladov predložijo le enkrat.	(Da)	Da	Odvisno od upravnih in nadzornih sistemov držav članic in regij
Države članice so pozvane, da razvijajo rešitve, kot je „ombudsman za posojila“, in tako še naprej omogočajo dialog med MSP in kreditnimi institucijami.	Da	Da	
Države članice so pozvane, da zagotovijo, da zaradi nedoslednosti pri davčni obravnavi ne prihaja do dvojne obdavčitve, kar bi oviralo čezmejne naložbe tveganega kapitala.	Ne	Ne	
Države članice so pozvane, da vzpostavljajo rešitve „vse na enem mestu“, kjer MSP lahko zaprosijo za evropsko, nacionalno ali lokalno nepovratno pomoč.	(Da)	(Da)	Mogoče na vseh ravneh, ki so pristojne za dajanje pomoči
Države članice so pozvane, da v celoti izvajajo „Evropski kodeks najboljših praks, ki malim in srednjim podjetjem (MSP) zagotavlja lažji dostop do javnih naročil“.	Da	Da	
Države članice so pozvane, da spodbujajo spletno objavo lahko dostopnih in brezplačnih povzetkov evropskih standardov z jasno navedbo sprememb, kadarkoli so ti spremenjeni.	Ne	Ne	Bolj smiselno na nacionalni ravni
Države članice so pozvane, da podpirajo mreženje MSP v skladu s predpisi Skupnosti o državni pomoči in pravili o konkurenci.	Da	Da	
Države članice so pozvane, da spodbujajo MSP glede najema ali nakupa strokovnega znanja za pomoč pri rasti podjetij, inovacijah in internacionalizaciji.	Da	Da	
Države članice so pozvane, da bolje izkoriščajo možnosti državnih pomoči za podporo naložbam na področju okolja in energetike.	Da	Da	
Države članice so pozvane, da pomagajo MSP pri pridobivanju potrebnih vodstvenih in tehničnih znanj za prilagoditev svojega poslovanja nizkoogljičnemu, energetske učinkovitemu gospodarstvu, med drugim prek Evropskega socialnega sklada.	Da	Da	

	Centralna	Decentralna	Komentar
Države članice so pozvane, da zagotavljajo zakonodajne pobude za MSP, ki so registrirana v sistemu Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS) in uporabljajo standard ISO 14 000, ter sprejmejo ukrepe za spodbujanje mikro- in malih podjetij k izkoriščanju poenostavljenih shem, kot je EMAS, npr. „EMAS-EASY“.	Ne	Ne	
Države članice so pozvane, da do leta 2012 izvedejo priporočilo iz akcijskega načrta SBA za skrajšanje časa, potrebnega za ustanovitev novega podjetja, na 3 delovne dni in zmanjšanje stroška na 100 EUR in do konca leta 2013 na en mesec skrajšajo čas, potreben za pridobitev licenc in dovoljenj (vključno z okoljskimi dovoljenji) za začetek in opravljanje določene dejavnosti podjetja.	(Ne)	Da	Odvisno od pravnih pristojnosti
Države članice so pozvane, da do leta 2013 izvedejo priporočilo iz akcijskega načrta SBA za spodbujanje nove priložnosti za podjetnike z omejitvijo časa rehabilitacije in poravnave dolgov za poštenega podjetnika po stečaju na največ tri leta.	Ne	Ne	
Države članice so pozvane, da razvijajo uporabniku prijazne in široko podprte trge ter zagotovijo usposabljanje in podporo za povečanje števila uspešnih prenosov podjetij, vključno s kampanjami za osveščanje glede pomembnosti zgodnje priprave prenosov podjetij.	Ne	Ne	popoln pregled je mogoč samo na nacionalni ravni; regije lahko izvajajo svoje kampanje osveščanja in začenejajo projekte za prevzeme podjetij
Države članice ter morebitni regionalni in lokalni organi so pozvani, da ob usklajevanju s predstavniki poslovnih organizacij določijo nacionalne in lokalne načrte za izvajanje SBA, ki jih bosta podpirala kakovosten mehanizem za spremljanje in organ, zadolžen za usklajevanje vprašanj MSP v različnih organih („odposlanec MSP“), ki ima dovolj človeških virov in visok položaj v sami upravi.	Da	Da	

6.3 Nacionalni odposlanci MSP

Država	Ime in priimek	Naziv	Organizacija	Naslovi
AUSTRIA (AT)	Dr. Matthias Tschirf	Sektionschef	Federal Ministry of Science, Research and Economy	Stubenring 1 A-1010 Wien POST.ISL@bmwfw.gv.at
BELGIUM (B)	Mr Didier Kinet	Director General	FPS Economy, SMEs, Self-employed and Energy	North Gate Boulevard du Roi Albert II 16 BE-1000 Bruxelles ENTR-SME-ENVOY@ec.europa.eu
BULGARIA (BG)	Mr Evgeniy Ivanov	Executive Director	Bulgarian SME Promotion Agency	2-4 Lege Str BG-1000 Sofia office@sme.government.bg
CROATIA	Mr Dražen Pros	Deputy Minister for Entrepreneurship and Crafts	Ministry of Entrepreneurship and Crafts	Ulica grada Vukovara 78 HR-10000 Zagreb ENTR-SME-ENVOY@ec.europa.eu
CYPRUS (CY)	Mr Constantinos Karageorgis	Director of Industrial Development Service	Ministry of Energy, Commerce, Industry and Tourism	Andrea Araouzou 6 CY-1421 Nicosia ENTR-SME-ENVOY@ec.europa.eu
CZECH REPUBLIC (CZ)	Mr Tomáš Novotný	Deputy Minister for EU Funds, International Competitiveness Strategy, Investments and Innovation	Ministry of Industry and Trade	Na Františku 32 CZ-110 15 Praha 1 ENTR-SME-ENVOY@ec.europa.eu
DENMARK (DK)	Mrs Lisbet Dyerberg	Deputy Permanent Secretary	Ministry of Business and Growth	Slotsholmsgade 10-12 DK-1216 Copenhagen om2@evm.dk
ESTONIA (EE)	Mr Ahti Kuningas	Deputy Secretary General of the Ministry of Economic Affairs and Communication	Ministry of Economic Affairs and Communication	Harju 11 EE-Tallinn 15072 ENTR-SME-@ec.europa.eu
FINLAND (FI)	Mr Petri Peltonen	Director General Enterprise and Innovation Department	Ministry of Employment and the Economy	P.O. Box 32 FI-00023 Government ENTR-SME-ENVOY@ec.europa.eu

Država	Ime in priimek	Naziv	Organizacija	Naslovi
FRANCE (FR)	Mr Pascal Faure	Director General for competitiveness, industry and services	Ministère de l'Economie, du Redressement Productif et du Numérique	67 rue Barbès - BP 8001 F-94201 Ivry-Sur-Seine cedex pascal.faure@finances.gouv.fr
GERMANY (DE)	Dr. Sabine Hepperle	SME Envoy (EU level) Director General	Federal Ministry for Economic Affairs and Energy	Schamhorststr. 34-37 D-10115 Berlin kmu-botschafter@bmwi.bund.de
GREECE (EL)	Mr Zacharias Mavroukas	Acting SME Envoy	Ministry of Development and Competitiveness	Kaniggos Square 20 GR-10200 Athens ENTR-SME-ENVOY@ec.europa.eu
HUNGARY (HU)	Mr Áron Lenner	Deputy State Secretary for Ministry for National Economy	Deputy State Secretary for Ministry for National Economy	Honved U. 13-15 H-1055 Hungary ENTR-SME-ENVOY@ec.europa.eu
IRELAND (IRL) (IE)	to be nominated	Minister for Small Business	Department of Enterprise, Trade and Innovation	Kildare Street IE-Dublin 2 Ireland ENTR-SME-ENVOY@ec.europa.eu
ITALY (IT)	Mr Giuseppe Tripoli	Head of the Department for Enterprise and Internationalisation, Ministry of Economic Development	Ministry of Economic Development	Ministero dello Sviluppo Economico 2, Via Molise IT-00187 Roma, Italy dipartimento.impresa@sviluppoeconomico.gov.it
LATVIA (LV)	Ms Ilze Beinare	Director of the Entrepreneurship Competitiveness Department	Ministry of Economy	55, Brivibas street LV-Riga 1519 ENTR-SME-ENVOY@ec.europa.eu
LITHUANIA (LT)	Ms Raminta Krulikauskiene	Sherpa of the SME Envoy	Ministry of Economy	Gedimino ave. 38 LT-01104 Vilnius raminta.krulikauskiene@ukmin.lt
LUXEMBOURG (LU)	Mrs Bernadette Friederici-Carabin	Senior Adviser Conseiller de Direction 1 ^{ere} classe	Ministère de l'Economie	19-21, bd Royal L-2449 Luxembourg ENTR-SME-ENVOY@ec.europa.eu
MALTA (MT)	Mr Christian Cardona	Minister	Ministry for the Economy, Investment and Small Business	MT-Valetta VLT 2000 ENTR-SME-ENVOY@ec.europa.eu

Država	Ime in priimek	Naziv	Organizacija	Naslovi
NETHERLANDS (NL)	Mr Pieter Waasdorp	Director Entrepreneurship	Ministry of Economic Affairs	Bezuidenhoutseweg 20 NL-2594 AV Den Haag ENTR-SME-ENVOY@ ec.europa.eu
NORWAY (NO)	Ms Trine S. Lindgren	Deputy Director General	Ministry of Trade and Industry	P.O. Box 8014 Dep NO-0030 Oslo ENTR-SME-ENVOY@ ec.europa.eu
POLAND (PL)	Mrs Grazyna Henclewska	Undersecretary of State	Ministry of Economy	Plac Trzech Krzyzy 3/5 PL-00-507 Warsaw grazyna.henclewska@mg.gov.pl
PORTUGAL (PT)	Mr Pedro Gonçalves	Secretary of State for Entrepreneurship, Competitiveness and Innovation	Ministry for Economy and Employment	Rua da Horta Seca, n° 15 PT-1200-221 Lisboa ENTR-SME-ENVOY@ ec.europa.eu
ROMANIA (RO)	Mr Florin Nicolae Jianu	Minister Delegate for for SME, business environment and tourism	Ministry of Economy, Business Environment and Tourism	Calea Victoriei nr. 152, sector 1 RO-010096 Bucuresti cabinet_ministru@imm.gov.ro
SLOVAKIA (SK)	Mr. Branislav Safarik	Director General	Slovak Business Agency Ministry of Economy	Miletičova 23 SK-821 09 Bratislava safarik@sbagency.sk
SLOVENIA (SI)	Ms Sabina Koleša	Secretary, Head of Directorate on behalf of the Minister	Ministry of Economic Development and Technology	Kotnikova 5 SI-1000 Ljubljana ENTR-SME-ENVOY@ ec.europa.eu
SPAIN (ES)	Mr Manuel Valle Muñoz	General Director of Industry and SME	Ministry of Industry, Energy and Tourism (Ministerio de Industria, Energía y Turismo)	Pº de la Castellana 160 E-28071 Madrid dgi@minetur.es
SWEDEN (SE)	Ms Marita Ljung	State Secretary	Ministry of Enterprise, Energy and Communication	Mäster Samuelsgatan 70 SE-10333 Strockholm ENTR-SME-ENVOY@ ec.europa.eu
UNITED KINGDOM (UK)	Ms Susannah Simon		Department for Business Innovation & Skills	1 Victoria Street, Westminster London SZ1H OET, United Kingdom susannah.simon@bis.gsi.gov.uk

6.4 Povezave do strani EU in regionalnih strani

Akt za mala podjetja

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/index_de.htm

Pregled uspešnosti MSP

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm

Serijski vodniki po politiki na področju MSP v evropskih regijah

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/regional-sme-policies/index_de.htm

Podatkovna zbirka primerov dobre prakse pri izvajanju SBA v državah članicah in regijah

<http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/best-practices/database/SBA/index.cfm?fuseaction=welcome.detail>

Nacionalni odposlanci MSP

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/sme-envoy/index_en.htm

Evropski portal za mala podjetja

http://ec.europa.eu/small-business/index_sl.htm

Evropska nagrada za spodbujanje podjetništva

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/best-practices/european-enterprise-awards/index_sl.htm

Evropska podjetniška regija EPR, ki jo izbira Odbor regij

<http://cor.europa.eu/de/takepart/eer/Pages/eer.aspx#>

Platforma za pametno specializacijo

<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/de/home>

Notes

Notes

Zbirka vodnikov Kako podpirati politiko MSP iz strukturnih skladov?

Izvajanje Akta
za mala podjetja
na regionalni ravni

ISBN 978-92-79-38080-8

